

bb.29. belföldi hírek jegyzéke november 19-én 12 órától zárásig:

-cz/gg/ok -cz

1972. november 19.

1. vihar baranyában
 2. szabadkai képzőművészek szegeden
 3. kiállítás bordányban
 4. mariburi művészegyüttes vasban
 5. huszezer madárvendég
 6. zeneiskolás hangverseny
 7. időjárásjelentés
 8. karhatalmisták eskütétele
 9. bábszínházi bemutató salgótarjánban
 10. osztrák fotóművészek kiállítása salgótarjánban
 11. országos fotókiállítás szekszárdon
 12. gyémántlakodalom pakson
 13. elutazott gosztonyi
 14. új petőfi szobor
 15. fotókiállítás kazincbarcikán
 16. dalverseny
 17. zsilipnyítás tiszalöknél
 18. havas a bükk
 19. vasárnapi munka szerencsen
 20. a csehszlovák delegáció látogatása egerben
 21. vasárnapi munka a földeken
 22. bélyegaukción
 23. helyreállítottak a vízcső-vezetékét
 24. új műsor az egyetemi színpadon
 25. nszk-beli kereskedelmi küldöttség
 26. baleseti krónika
 27. időjárásjelentés
 28. mszt híre
 29. híregyzék.
- /mti/

19.45/.ok

- 16 -

- v e g e -

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fő utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. november 20.

bb. 1. jó ütemben halad a centenáriumi program végrehajtása Óbudán

i gy/gg / é / ni

1972. november 20. hétfő

az utóbbi hetekben-nőnapokban Óbudán megjelent a centenáriumi program végrehajtásának üteme, - erről számolt be a III. kerületi pártbizottság jelentése.

az Óbudai vállalatok, intézmények anyagi segítségével, társadalmi munkájával 1972 - ben gyorsított ütemben fejlődött a városrész. a kiskorú fiatalok például a különböző építkezések meggyorsításáért az idén eddig 4400 munkórát dolgoztak. ebben az évben összesen 21 új üzlettel gyarapodott Óbuda: az étel- és italboltok, zöldségüzletek zöme a rosszul ellátott vörösmarty uton, a Veder és a Meggyfa utcába épült fel. nemrég avattak fel a Széllő utcában egy 380 négyzetméter alapterületű butorváltót. szeptember elején új, 30 tantermes általános iskola nyitotta meg kapuit a kerék utcában. régi terv valósult meg az elmúlt hetekben: átadták a Bendek Elek utcai szociális foglalkoztatót, amely 320 csökkent munkaképességű embernek nyújt munkalehetőséget.

a városrész csinosításához terven felüli munkát vállalt a kerületi Ikv is. a föld utca és a Gyenes utca közötti területen jónéhány lakóépületet megfiatalítottak. ugyancsak külsőleg rendezték az Óbudai piac tér környékén levő épületeket. a budai vendéglátóipari vállalat az elmúlt hónapokban hat Óbudai szórakozóhelyet tartározott ki és 14 további december végéig felújítanak.

a Korvin Ottó utcai- Széllő utca- Kiscelli utca - Dévai Bíró Mátyás tér közötti, 21.700 négyzetméternyi területen több mint kétmilliós költséggel alakították ki Óbuda egyik legszebb parkját. az új területen 2 futballpályával és ping - pong asztalokkal felszerelt játszótérrel építettek. a centenáriumi program keretében az idén 400 fát ültettek el Óbuda utcáin, terein.

jó ütemben halad a Barátság park kialakítása. a Testvér-negyri út mentén, 15 holdnyi területen eddig 2000 köbméter földet hoztak el társadalmi munkában a kerületi vállalatok dolgozói. a jövő év derekán elkészülő Barátság park, Óbuda egyik legszebb pihenőhelye lesz. a sétányok mellett óvodáskorúaknak és diákoknak játszótérrel és sportudvart rendeznek be. a kerületi tanács és az mszt érdekes haditechnikai parkot is kialakít, ahol a fiatalok játékos

akadályversenyeket bonyolítanak le. /mti/

bb. 2. szövetkezeti autószerződések

i ol/ fk / e ie

1972. november 20.

a negyedik öt éves tervidőszak során további 18 új szövetkezeti gépkocsi karbantartó állomást helyeznek üzembe, 30 régebbi autószerződéset pedig korszerűsítenek. jelenleg mintegy félszáz ipari szövetkezet 80 telepén végeznek gépkocsi karbantartást. még ebben a tervidőszakban a szövetkezeti karbantartók jelenlegi kapacitása; mintegy 60 százalékkal emelkedik majd. a régebbi üzemek korszerűsítése során szem előtt tartják, hogy napjainkban a gépkocsijavítás fejlődésének iránya a megelőző karbantartás, a diagnosztikai hibafeltárás: s mindez a legkorszerűbb műszerezettséget igényli. emellett időről-időre bővíteni kell a szerviz-lomások dolgozóinak szakmai ismereteit. a legutóbb átadott autószerződésekben például hét mérnök, 30 technikus irányítja a munkát, s a dolgozók rendszeresen részt vesznek különböző külföldi autógyárak továbbképző tanfolyamain. / mti/

bb. 3. 18 ezer méter új közművezeték a metró budai szakaszán

i-don/ é /hi

1972. november 20.

a kelet-nyugati metró budai szakaszának építésénél lefektetett új közművezeték - víz, gáz, csatorna - hossza meghaladja a 18 ezer métert. a batthyány téren például vízvezetékű 1300 métert, gázvezetékű 1800 métert építettek. a csatornázási művek 4600 méter különböző méretű csöveket fektetett le a batthyány téri építkezésnél. a csatornaépítésnél problémát jelentett, hogy a név meghosszabbított szakaszának utvonaltól több helyütt keresztezte a dunába vezető csatorna. ezeket a név-vonal alatt kellett átburkolni.

a magyar jakubinusok terén összesen több mint 3900 méter, meglehetősen nagy átmérőjű vízvezeték fektetett le. a csatornázási művek ezen a területen 4500 méterrel bővítette az itteni hálózatot.

a közművek építői a víz-, gáz- és a csatornaépítésekénél már a következő évtizedekben várható igényeket is figyelembe vették, azaz nagy átmérőjű és ténylegesen vezetékű vezetékűeket fektetett le. a nagyarányú építkezések szükségessé tették, a forgalom elterelését a dunapart egy részén. ténylegesítőnek a fő utcát jelölték ki. az utszakas burkolata azonban nem bírta volna a jóval nagyobb terhelést, ezért a fő utca egyébként is szükségessé vált átépítésének határidejét és az alatta húzóó észak-budai főgyűjtőcsatornák elkészítését előbbre hozták. / mti/

-2-

bb. 4. „értünk éltek, értünk haltak,,

vid./ká -é / hi

1972. november 20.

„értünk éltek, értünk haltak,, címmel munkásmozgalmi életrajzkönyvet adott ki a tolna megyei pártbizottság. a kötetben munkás- és parasztmozgalom tolna megyei kiemelkedő alakjainak, köztük a magyar tanácsköztársaság vértanúinak életrajzi adatait és a róluk felkutatott dokumentumokat hozzák nyilvánosságra. / mti/

bb. 5.

Interjú köpeczi bélaival
itf/gg /é/hi

1972. november 20.

a magyar tudományos akadémia kutatási célokra rendelkezésére álló költségvetésének mintegy 17 százalékát a különböző egyetemeken folyó kutatások támogatására fordítja. 1972-ben kereken 75 millió forintot jutott az egyetemeken, szám szerint 144 tanszéken folyó tudományos kutatás támogatására. erről, illetőleg az akadémia és kutatóintézetei, meg az egyetemek egyre sokasodó kapcsolatairól, együttműködési formáiról beszélgetett köpeczi bélaival, a magyar tudományos akadémia főtitkárával tóth ferenc, az mti munkatársa:

- a tudománypolitikai irányelveknek megfelelően az akadémia szélesíti kapcsolatait a felsőoktatási intézményekkel is. a szoros és rendszeres együttműködés egyik fontos területe az oktatás. a tanszéki akadémiai kutatócsoportok 418 munkatársa - a kutatáson túlmenően - oktat is. ugyanakkor az akadémiahoz tartozó kutatóintézetek mintegy 1700 főnyi kutatógárdájából további háromszázan ugyancsak részt vesznek az egyetemi oktatásban. az mti mintegy 2100 tudományos munkatársa közül összesen tehát több mint hétszázan fejtenek ki közvetlenül oktatói tevékenységet.

- az oktatómunkában való aktív részvétel mellett az akadémiai kutatóintézetek jelentős része áll kapcsolatban egyetemekkel és segíti főleg a tudományos utánpótlás képzését. a csillagvizsgáló intézet például az egyetemi elmélet - fizikai intézettel közösen nyári iskolákat szervezett, ahol az akadémiai munkatársak előadásokat tartottak. a geodéziai és geofizikai kutató intézet munkatársai előadások tartását vállalták az elte geofizikai tanszékén szervezett oktató- továbbképzés keretében.

a napfizikai obszervatórium szervezeten ellátja a ^{Kosztolányi} ~~Kosztolányi~~ Lajos tudományegyetem csillagászati oktatását. a geokémiai kutatólaboratórium oktatási célokra az elte rendelkezésére bocsátja ásványtárát.

- a szegedi biológiai központ és az állategészségügyi kutató intézet kutatói speciálkollégiumokat vezetnek, rövidebb tanfolyamokat tartanak, illetve részt vesznek a gyakorlati oktatásban. a kísérleti orvostudományi kutató intézet a fővárosi és a vidéki egyetemek és nagy kórházi intézmények orvosai és biológusai részére szakmai továbbképzés céljából 2-4 heti időtartam keretében lehetőséget nyújt az intézet kutatómunkában való részvételre. /folyt. köv./

-3-

bb. 5. /interju köpeczi 1/folyt/

- a nyelvtudományi intézet évek óta tanfolyamot szervez, melynek során a tudományos dolgozók és oktatók előadásokat, beszámolókat hallgatnak és vitatnak meg a nyelvtudomány elvi, módszertani kérdéseiről, valamint a nyelvészeti kutatások legújabb eredményeiről.

- az utóbbi években az akadémia egyes intézeteinek és az egyetemeknek kapcsolatát együttműködési szerződések is szabályozták. ezek konkrét megállapodást tartalmaznak a kutatói tevékenység összehangolásáról; egymás kölcsönös tájékoztatásáról, arról, hogy lehetővé tegyék oktatók és kutatók időszakos cseréjét vagy egyes műszerek közös használatát.

- a kutatóintézetek és az egyetemek kutatási együttműködése - szerződésektől függetlenül is - sokféle formát ölt. a központi fizikai kutató intézet például jelentős részt vállalt a budapesti műszaki egyetem atomreaktorjának létrehozásában és működtetésének megindításában. a budapesti műszaki egyetem az akadémiaval közös beruházásból létesít intézetet a műszaki-mechanikai tudományok művelésére. a botanikai kutató intézet rendszeres magcserét bonyolít le az egyetemi botanikus kertekkel, s a várható botanikus kert időszakosan az egyetemi oktatás céljaira is rendelkezésre áll. mezőgazdasági kutató intézet elsősorban nemesítési, tenyésztési és aminosav-vizsgáló módszerek témakörében tart szoros kapcsolatot a hazai agrártudományi egyetemekkel. az állategészségügyi kutató intézet koordinálja a nagyüzemi állattartás, állategészségügy feltételei, című téma megoldását, amelyben az állatorvostudományi egyetem három tanszéke is közreműködik. a talajtani és agronómiai kutató intézet a talajtermékenység fokozása alapvetően új irányok kidolgozásával, című, országos szintű célprogramban vesz részt, amelyet a keszthelyi agrártudományi egyetem növénytermesztési tanszéke koordinál.

- a kísérleti orvostudományi kutató intézettel kapcsolatban elsősorban a belgyógyászati klinikákkal, az anatómiai intézettel, a kórbonctani intézetekkel, idegklinikával kialakított együttműködését kell megemlíteni, amelynek keretében szűkebb körben a tudományos problémák megvitatására, közös előadások rendezésére, közös szakmai közlemények megjelentetésére kerül sor.
/folyt. köv./

-4-

bb. 5./interju köpeczi 2/folyt/é

- a művészettörténeti kutatócsoport gondozásában készülő magyar művészettörténeti kézikönyv munkálataiban az elte művészettörténeti tanszékeinek munkatársai is közreműködnek. a dunántúli tudományos intézet földrajzszakos munkatársai a kísérleteikhez szükséges laboratóriumi vizsgálatokat a pécsi orvostudományi egyetem laboratóriumában végzik. a régészeti intézetben készülő régészeti kézikönyv több fejezetét az elte régészeti tanszékeinek munkatársai írják. az intézet közvetlen támogatásával létesült interdiszciplináris kutatások osztálya természettudományi vizsgálatainak egy részét az elte természettudományi karán végezteti. a történettudományi intézet gondozásában készülő, tíz kötetre tervezett „magyarország története”, című mű szerzői közül ugyancsak többen az elte bölcsészkarának dolgozói. a közgazdaságtudományi intézetben folyó kiemelt kutatási főirány munkálataiba bekapcsolódtak a közgazdaságtudományi egyetem gazdaságpolitikai kutatócsoportjának munkatársai.

- az egyetemi kutatómunka támogatásának egyik legfontosabb eszköze a különböző tanszékek mellett szervezett akadémiai kutatócsoportok és munkazsémák tevékenysége. ezek mindenképp a természettudományi, műszaki és orvostudományi egyetemeken, illetve karokon működnek, s lehetőséget adnak arra, hogy maguk a tanszékek szélesebb körű kutatómunkát végezzenek, s hatékonyabban szolgálják nemcsak az oktatók továbbképzését, hanem a tudományos utánpótlást is.

- vannak az akadémiának, illetve kutatóintézeteinek az egyetemekkel kapcsolatai egyéb tekintetben is, főleg a tudományos utánpótlás terén. így például az mta részt vett és véleményét nyilvánított a kisz kb által tartott értekezleteken, amelyek a tudományos diákkörök munkájának javítását szolgálták. e megbeszéléseken előzetes megállapodás jött létre abban az értelemben, hogy az akadémiai kutatóintézetek konzulensekkel, témakijelöléssel segítik a tudományos diákkörök munkáját, és lehetővé teszik, hogy a diákkörök tagjai minél nagyobb számban dolgozzanak akadémiai intézetekben. az akadémiai tudományos diákkörök országos konferenciája alkalmából készített legjobb dolgozatok szerzői részére jelentős összegű díjakat ajánlott fel, ezzel is ösztönözve a diákok tudományos érdeklődését.
/ folyt. / köv/

-5-

bb. 5. /interjú köpeczi 3/ folyt/é

- az országos távlati tudományos kutatási terv további lehetőségeket ad az akadémiai kutatóintézetek és az egyetemek közötti együttműködés szorosabbá és rendszeresebbé tételére. az un. főirányok kidolgozásában és azok munkálataiban nemcsak akadémiai, hanem egyetemi kutatók és oktatók is részt vesznek. példának említhető, hogy „a szocialista vállalat”, című országos főirány kidolgozását a marx károly közgazdaságtudományi egyetem végzi, mégpedig az akadémia megbízásából és támogatásával. másutt akadémiai intézet szervezi a munkát, de jelentős szerepet vállalnak egy egyetemi oktatók is. példa erre akár a „szilárdtestek kutatása”, akár „az életfolyamatok szabályozásának mechanizmusa”, elnevezésű országos főirány, vagy a „közigazgatás fejlesztésének tudományos megalapozása”, témakör.

- ez a sokirányú együttműködés véleményünk szerint segíti az ország tudományos kapacitásának jobb kinaszánálását, a monopolhelyzetek felszámolását, az egészséges verseny kibontakozását, a kutatásnak az oktatással és általában a gyakorlattal való szorosabb kapcsolatának kialakítását. az együttműködés továbbfejlesztésében még igen sok a tennivaló és távolról sem értük el minden területen azokat a célokat, amelyeket felsoroltam. a tudománypolitikai bizottság nemrég foglalkozott az egyetemek tudományos tevékenységével, s remélhető, hogy irányelvei segítenek founak a ma még ellentmondásosan fejlődő egyetemi kutatómunka előmozdításában, - fejezte be nyilatkozatát az akadémia főtitkára ./ mti/

..

bb. 6. ötszáz éves szemeskályhát találtak bölcskén

vid. ká / é / ngy

1972. november 20

a tolna megyei bölcskén különös alakú agyagedények tömegére akadt kertjében, gyümölcsfa -ültetés közben kaptak gyula. értesítésére a szekszárdi múzeum hitelesítő ásatást tartott a lelőhelyen, s egy régi 15. századi díszes szemeskályha teljes felszerelése került elő, amelyet nagy gondnal rejtettek a földbe, valószínűleg a török hódoltság kezdetén. a tölcseábrán egymásba helyezték, változatos alakú „kályhaszemek”, hármas sorokban feküdtek a rejtékül szolgáló gödör mélyén. a kályhamaradványok fölé visszalapátolt földkupacban 11.-12. századi edénymaradványokat találtak./mti/

..

-6-

bb. 7. szovjet kortárs zeneszerzők bemutatkozása a rádióban

i nn/ fk é/ni ngy

1972. november 20.

a már népszerűvé vált vasárnap esti rádió hangversenyek mellett egyre kedveltebbek az önálló szombat délutáni kamarakonzertek is. a tervek szerint évenként mintegy száz ilyen szombat délutáni önálló produkcióra kerülhet sor. a megújult 6-os stúdió lesz a helyszíne azoknak a nyilvános hangversenyeknek, amelyeket szovjet kortárs zeneszerzők bemutatására, megismertetésére és nagymű előadóművészek szólóestjére rendez a rádió. a tervezett négy hangverseny egyikén magyarországi bemutatóként hangzik el szlonyimskij fiatal leningrádi zeneszerzőnek, a hazájában már nagy sikert aratott dalciklusa, amelyet a gilgames eposz részletel nyoman szerzett. igor gavris gordonka-estje, szemjon sznitkovszkij hegedű- és rudolf kárer zongora-estje alkotja a sorozat további érdeklődésre számot tartó eseményeit.

a legkiválóbb magyar előadóművészek számára jelent méltó és izgalmas feladatot az a négy sztravinszkij hangverseny, amelyekre - nyilvános adások keretében - februárban kerül sor. az itt elhangzó művek túlnyomó többsége hazai bemutatónak számít. ezek között találjuk az 1954-ben keletkezett -dylan thomas emlékére írt - gyászskánokot, az eliot emlékére írt latin szövegű férfikart, az introitust. a fuvós szimfóniákat a néphadsereg zenei szakközépiskolájának fúvószenekara tolmácsolja majd a nivatásos dzsessz-muzsikusok készítik az ebony-concerto bemutatására. ez a sorozat apparátusával egy kicsit ki is lép a kamarazene kereteiből, hiszen megszólal szkij híres műve, a menyegző és a mise is. *(Sztavinszkij)*

áprilisban rendezik meg a magyar rádió negyedik zongora-versenyét. az 1973. évi verseny újdonsággal is szolgál: a szokásos előírt anyagon kívül a második fordulóban a résztvevők ízlésük szerinti, önállóan összeállított műsorral szerepelhetnek.

a ~~tervek~~ szerint a ~~rádió~~ létrehozza a kortárs zenei termés fórumát, a legújabb magyar és külföldi művek megismertetésére. a megszólaló zenéhez az elképzelések szerint vita, beszélgetés, aktuális elmélkedés is társul. a sorozat első adása inkább, „visszapillant”, mintegy alapot kíván adni az előzetes újdonsághoz. programján balassa requiemeje, szőlősy iii. concertoja, sztravinszkij dumbarton oaks concertoja, ligeti kamarakonzertje, berg luluja és schönberg pierrott lunair-je szerepel. a műsorvezető mihály andrás lesz./ mti/

..

-7-

vb. 8. új vegyipari szabadalom a konzervgyárakban

1972. november 20.

i bc/gy /é ie ngy

az egyesült vegyiművek szabadalma alapján új eljárás alkalmazását kezdték meg a konzervgyárakban. a gyáriüzem szakemberei mavebit elnevezésű anyagot állítottak elő, amely biztosítja a különböző sűrítőberendezések folyamatos üzemeltetését. számos iz, zamat, anyag, vitamin, előállításához ugyanis ezek természetes letőhelyeit,, a növényeket vízteleníteni kell. ez a folyamat mindaddig nagyon sok gondot okozott, mert a sűrítő, lepárló berendezéseket a rostok gyakran eltömítették, és rontották a folyamat hatékonyságát, sőt gyakran leállították azt. e berendezések tisztítása is igen nehéz munkát jelentett. az új vegyület a berendezésbe jutva feloldja a növényi rostokat, a lerakódott fehérjéket, és gyorsan kitisztítja a vezetékeket, s így gondoskodik a folyamatos termelésről.

a hazai növekvő kereslet mellett igen nagy a külföldi érdeklődés is. a tervek szerint a sűrítő berendezéseket készítő láng gépgyár a jövőben a berendezéssel együtt exportálja az értékes vegyszert is. /mti/

..-

bb. 9. kiránduló és üdülő körzetek - terv készül a bakony idegenforgalmának fejlesztésére

vid./ká /é/ngy

1972. november 20.

a bakony idegenforgalmának fejlesztésére tervet dolgoztat ki a bakonyi intéző bizottság. a cél az, hogy a természet és környezetvédelmi elveket figyelembe véve meghatározzák a bakonyinak azokat a területeit, amelyeket a következő 2-3 évtizedben alkalmassá tesznek a kirándulók fogadására. ezzel mintegy tehermentesítik a balaton partját.

a terv a bakonyban 10-12 nagy kiránduló központot és 5-6 üdülő körzetet jelöl majd ki. egyebek között bakonybél, zirc, dűbrönte, farkasgyepű és csesznek lényeges fejlesztését szorgalmazzák. egy - két kisebb bakonyi község határában hétvégi ház kiépítésére alkalmas körzeteket alakítanak ki. bakonyzentlászló, aranyosvölgy, ördögárok és zörögtes környékén ifjúsági és turista körzetet noznak létre, odvaskő környékén táborozásra alkalmas helyet jelölnek ki. ugyancsak nagy kiránduló körzetet alakítanak ki a gerence völgyében. a vendégek fogadására éttermek, boltok, szálláshelyek sora épül majd fel. /mti/

..-

-8-

bb. 10. kirakatokból, autókól lopott

i bc/ tr /é hi /

1972. november 20.

sorozatos bűncselekményeket követett el - valamennyit ittas állapotban - sós józsef 30 éves budapesti gépkocsiveető, csavarkulcsos, kővel, kalapáccsal a főváros több kerületében üzleti kirakatokat, vitrineket tört be, s az ott talált értékes holmikat elemelte. a báv rubinboltjában mintegy 54.000 forint értékű ékszert, régiségboltjából gyöngyházberakásos tálcát, optikai üzletekből fényképezőgépet, látcsövet, keravill boltból magnetofont, ruházati boltok kirakataiból bundákat, kardigánokat más üzletekből hajababákat, öngyújtókat, diszkürtöket vitt el. sőt különben nemcsak a kirakatokban lévő portékák érdekelték. élelmiszervásárlás alkalmával például szeszesitalokat emelt le az üzleti polcokról; parkolóján gépkocsijáról visszapillantó tükröket, disztárcsát szerelt le, vagy kiszakította a szerelvényfalba beépített rádiót. egy szállítás alkalmával palackot ment cserélni az oxigén és disszouzgágyár iv. kerületi váci uti központi telepére, ahova pár perccel a munkaidő befejezése előtt érkezett. a bezárt iroda nyitott ablakán kiemelt egy összeadógépet és egy telefonkészüléket.

a lopott holmik nagy részét megtalálták és lefoglalták. a központi kerületi bíróság sós józsefet három és fél évi szabadságvesztésre ítélte, s kártérítésre is kötelezte. /mti/

..-

-9-

bb. 11. korszerűsítik az erdei csemetefa-termelést

i/jf/pá/rj ie hgy

1972. november 20.

a hazai erdészetek munkáját éveken át akadályozta, hogy nem volt elég szaporító-anyag. a mezőgazdasági és élelmezésügyi minisztérium intézkedései nyomán most nagy lehetőséget kaptak, a csemete-termelés fejlesztésére az erdőgazdaságok.

a legtöbb gondot az okozta, hogy hiányoztak a nagyüzemi művelésre alkalmas csemetekertek; a nelyzet megváltoztatására a minisztérium 22 millió forintos támogatással nagyobb területeken teszi lehetővé a fiatal fenyőfák nevelését. 1973. tavaszától 20-25 hektáron a legkorszerűbb módszerekkel nevelik majd a szaporítóanyagot. az egyik eljárás az úgynevezett hidegágyas módszer, amikor tőzegbe, fenyő-füavárba, vagy perlit-örleménybe vetik el a magot, amelyet tápoldattal öntöznek, illetve a legkorszerűbb talajerőpótló anyagokkal nevelnek fel. az új csemetekertekben megoldják az öntözést, a vizellátást és laboratóriumi berendezéseket is felszerelnek.

a szakemberek rendelkezésére áll egy másik módszer, amelyet a paperpot-típusú, külföldről vásárolt gépsor alkalmazásával vezethetnek be a gyakorlatban. a teljesen automatizált berendezés lényegében lehetővé teszi, hogy kisebb papírzsákokban neveljék fel a kitűnő minőségű talajban lévő fiatal fenyőfát, amelyet azután a papírzsákkal együtt emelnek ki a talajból és így ültetnek ki a kiszemelt területre. 1973-ban csak négy ilyen berendezés működik majd az országban, alkalmazásukkal jövőre 80 millió fenyőcsemetét nyernek.

az erdészek nemcsak a fenyőszaporítóanyag termelését fejlesztik, hanem a lomblevelű fákat is korszerű körülmények között nevelik majd fel. /mti/

7.45 rj de 11h

- 10 -

bb. 12. ipari tanuló kollégium a munkásszállón

vid/ká/rj hgy

1972. november 20.

a tizenháromezer dolgozót foglalkoztató dunai vasmű számos intézkedéssel segíti a szakmunkásképzést. újabban a 3. számú munkásszállójában „mini-diákotthont”, rendezett be az ipari tanulók számára. a munkásszálló elkülönített részén egyelőre husz, eddig vidékről bejáró tanuló kapott otthont. a dunai vasmű a jövő évben bővíti az ipari tanulók munkásszállói kollégiumát. /mti/

bb. 13. minta belvizrendszer csongrádban

vid/ká/rj hgy

1972. november 20.

az alsótiszavidéki vízügyi igazgatóság minta belvizrendszert alakít ki az ujszeged-tiszaszegedi körzetben. a mélyfekvésű vidéken a két-három évenként visszatérő belvizek súlyos károkat okoznak a mezőgazdaságnak, s gyakran veszélyeztetik a lakóépületeket is. az elemi csapás megfékezésére 29 millió forint értékű beruházást hajtanak végre. a területet behálózó csatornarendszert bővítik 1700 méter hosszan új medret építenek, a belvizek áttemelését szolgáló régi torkolati szivattyutelepet felújítják, villamosítják. a belvizrendszert 1973. végén adják át rendeltetésének. /mti/

bb. 14. megerősítették vas megye árvízvédelmét

vid/kz/rj hgy

1972. november 20.

két újabb nyugat-magyarországi falu, horvátnádálja és magyar-nádálja árvédelmi rendszerének építését kezdte el a nyugat-dunántúli vízügyi igazgatóság. az alpokalji megyében nagyszabású árvédelmi programot valósítanak meg. itt ugyanis különös éberséget és felkészültséget igényel az árvízvédelem: a sűrű vízhálózat az ausztriai alpokban ered és nagy eséssel „lerohanhatja”, az ár a tájat, másrészt 30 százalékkal több csapadék hullik, mint a az ország egyéb részein. 1965-ben ilyen „lezudulással”, hirtelen és váratlanul 200 millió forintos kárt okozó árvíz keletkezett. a további pusztítások megelőzésére ütőképes megyei vízkárelhárítási szervezet jött létre. ez a központi szolgálatból, valamint a városi, járási, községi védelmi apparátusból áll. helyi készenléti szervezetek is alakultak. rendelkezésre áll egy lánc, amely szükség esetén bármikor riasztható. a szervezet élén a szombathelyen székelő nyugat-dunántúli vízügyi igazgatóság áll.

/folyt.köv./

8.15 rj

de 11h

- 11 -

bb. 14. / megerősítették... 1. folyt./rj

a védelmi programban töltés építéseket is terveztek. először az 1965-ben kárt szenvedett települések védőtöltéseit alakították ki. átépítették, megrosszaabították bük, sorkikápolna, csepreg elmosott védvonalát. új védőtöltés épült gyöngyösfalu-gencsapáti-szombathely között, valamint gór, sorkifalud, nagygyeresd, vasvár, csernelházadamonya, kám és bő községekben a ráva, a répce, a pinka illetve a gyöngyös mentén, tervezik a vasaljait és a zsennyeit. 1975-ben befejeződik a legfontosabb védőtöltések építése, s akkor az 1965-ös 5,3 kilométerrel szemben 46,2 kilométer lesz a védelmet, biztonságot nyújtó körtöltések hossza.

egyéb intézkedéseket is foganatosítottak. szombathelyen központi anyagraktár épült, ahol azonnal elérhető a nomokzsákok, csákyák, cölöpök, fáklyák, stb. javították az előrejelző és észlelő nálozatot; a nyugat-dunántuli vízügyi igazgatóság szorosabbra fűzte együttműködését osztrák és a jugoszláv vízügyi szervekkel. /mti/

--

bb. 15. audiológiai laboratórium, szervezett hallásgondozás a szegedi kenderfonó és szövőben

vid/ká/rj hgy

1972. november 20.

a szegedi orvostudományi egyetem orr-, fül- és gégeklínikája egy évtizede folytat rendszeres hallásgondozást a délföld üzemeiben, elsősorban a legzajosabb textilgyárakban. az első hallásgondozó egységet - megfelelő laboratóriummal - a szegedi textilkombinátumban hozták létre. az ott szerzett tapasztalatok alapján most a terület legnagyobb textilipari vállalatánál, a kenderfonó és szövőnél létesítették hasonló hallásgondozó egységet, jól felszerelt audiológiai laboratóriummal. felszerelték az ndk-ból nemrég érkezett korszerű hallásvizsgáló készüléket, az audiometert, amellyel megkezdtek a rendszeres vizsgálatokat. mintegy 4 000 dolgozónál, jórészt fonó- és szövőnőnél ellenőrzik a gépek okozta zajártalmakat. igyekeznek megállapítani azt is, hogy milyen hangszigetelési megoldások mutatkoznak a legmegfelelőbbeknek. /mti/

--

8.20 rj

- 12 -

He Mh

bb. 16. „költség-gazdák,, a szentgottnárdi selyemgyárban

vid/kz/rj hgy

1972. november 20.

vas megye üzemeiben céltudatosan keresik, azokat az új módszereket, melyek alkalmazásával eredményesebbé tudják tenni a termelést. a szentgottnárdi selyemgyárban például bevezették az úgynevezett „költség-gazda,, rendszert. a lényege az, hogy az osztályvezetőket, az üzemrészvezetőket és a főművezetőket érdekeltté tették az üzemi költségek alakulásában. rajtuk kívül még azokat is bevonták a „költség-gazdák,, közé, akiknek hatása van a költségekre. meghatározták, hogy adott termelés mellett mennyi a felhasználható költség, mennyi pénzt fordíthatnak egy adott területen a termelésre. a költség-gazdákat aszerint premizálják, ahogy a költségek alakulnak.

a bevált módszert máris tovább fejlesztik, kibővítik. a felelősséget kiterjesztik a készletalakulásra is. az üzemben jelenleg mintegy harminc a költség- és készletgazdák száma, s tevékenységüket a gyár valamennyi dolgozója elősegíti, mert tudják, hogy ez a rendszer kedvező a jövedelmük alakulására.

figyelemreméltó kezdeményezést, ujitást vezettek be a sárvári cukorgyárban is. eddig a bérfejlesztésre szánt összeget a műszaki vezetők osztották fel a legjobb belátásuk szerint. most ezen változtatták, s csoportonként a munkások bevonásával történik a felosztás.

abból a tényből indultak ki, hogy a dolgozók mindenképp jobban ismerik egymás egyéni teljesítő képességét, részvételük súlyát az anyagi javak előállításában, s következésképpen az érdemi elbírálásban is otthonosabban mozognak. ezenkívül e módszerrel a munkások megismerik mindazt, ami a bér mögött van, közelebb kerülnek a munka- és üzemszervezés problémáinhoz, s alétszámgazdálkodáshoz is. a módszer a cukoriparban is ujitásnak számít, s igyekeznek megfelelni a több munkáért nagyobb bért alapulvételnek. /mti/

--

8.25 rj He Mh

- 13 -

bb. 17. a dél-dunántul kilenc községében még némák a telefonok

i/sb/gk/rj ngy

1972. november 20.

a szombat délutáni heves szélvihar okozta légvezeték-szakadások és áramszolgáltatási zavarok tulnyomó részét már elhárították a dunántul déli vidékein. hétfőn már csak a telefonszolgáltatásban okozott gondot az, hogy letenye vidékén, összesen kilenc községben még némák voltak a telefonok, a szélvihar ugyanis sok telefonoszlopot is kiöntött. a pécsi postaigazgatóság brigádjai dolgoznak a telefonvonalak helyreállításán. a számítások szerint legalább két napig tart, amíg sikerül pótolni az eltört oszlopokat és összekötni az elszakadt vezetékeket. /mti/

bb. 18. közlekedési balesetek

sb/gk/rj ngy

1972. november 20.

a x. kerületben a zalka máté téri villamos-megállónál petőcz imre 53 éves nemesegyházi éjjeliőr szabálytalanul és figyelmetlenül haladt át az uttesten, s a 13-as villamos halálra gázolta.

köves miklós 28 éves budapesti benzinkutkezelő személygépkocsijával a ii. kerület szilágyi erzsébet fasor és nyul utca kereszteződésében, a kijelölt gyalogátkelőhelyen elütötte dr. bathodeiszky andrás 56 éves budapesti osztályvezetőt, valamint feleségét és leányát. dr. bathodeiszky andrás súlyos, de nem életveszélyes, a másik két személy pedig könnyű sérülést szenvedett.

farkas jenő 31 éves budapesti gépkocsivezető ittasan és a megengedettnél gyorsabban vezette személygépkocsiját s a xii. kerület istennegyi ut 92. szám előtt egy oszlopnak ütközött. súlyosan, de nem életveszélyesen megsérült.

a xvi. kerületben a rákosi ut és a batthyány utca kereszteződésében segédmotorkerékpárjával nem adta meg az elsőbbséget dózsa gyula 68 éves budapesti nyugdíjas és összeütközött egy személygépkocsival. az idős ember súlyos, de nem életveszélyes sérülést szenvedett.

a xii. kerületben a magyar jakobinusok tere és a városmajor utca kereszteződésében szabálytalanul és figyelmetlenül haladt át az uttesten andráskó béla 75 éves budapesti nyugdíjas és egy személygépkocsi elütötte. súlyos, de nem életveszélyes sérüléssel szállították kórházba. /mti/

--

10.15 rj

He 1120

- 14 -

bb. 19. bolgár pártmunkás-küldöttség érkezett budapestre

tm/rj ngy

1972. november 20.

a magyar szocialista munkáspárt központi bizottságának meghívására hétfőn budapestre érkezett a bolgár kommunista párt központi bizottságának pártmunkás-küldöttsége velko palinnak, a ökp kb osztályvezetőjének vezetésével. a küldöttséget a ferihegyi repülőtéren borbándi jános, a kb osztályvezetője fogadta. jelen volt sztoio sztanoev, a bolgár népköztársaság budapesti nagykövete. /mti/

bb. 20. dr. mondok pál nyilatkozata

i/tf/rj ngy

1972. november 20.

nazaérkezett az országos béketanács küldöttsége bagdadból, ahol részt vett „az olaj fegyver a nemzetközi imperializmus elleni harcban”, címmel megrendezett nemzetközi szemináriumon. dr. mondok pál, az országos béketanács alelnöke, aki küldöttségünk vezetője volt, a hazaérkezés után nyilatkozott tőtn ferencnek, az mti tudósítójának.

elmondotta, hogy a házigazda irakiak rendkívül nagy jelentőséget tulajdonítottak a nemzetközi szemináriumnak, amelyen 34 ország különböző politikai, ideológiai meggyőződésű neves olajszakemberei tudományos és társadalmi szervezetek küldöttei, valamint olajkutató intézetek, minisztériumok szakemberei vettek részt és delegátusokat küldött tiz nemzetközi szervezet is. maga al bakr iraki elnök nyitotta meg a tanácskozást, amelynek az is rangot kölcsönzött, hogy kezdeményezői és fő rendezői között volt az iraki béketanács és a béke-világtanács.

a szemináriumon megállapították: a fejlődő országok népeinek felszabadító harca új szakaszába érkezett. megkezdődött a küzdelem, hogy a természeti és egyéb kincseket birtokukba vegyék és felhasználják az imperialista kizsákmányolás elleni harcban. a folyamat megindulását jelzi, hogy legutóbb részben vagy egészben államosították természeti kincseket irakban, mexikóban, peruban, chilében és más országokban. megerősítették és támogatásukról biztosították a szeminárium részvevői az iraki kormánynak azt a bátor lépését, hogy államosította az ipc termelő berendezéseit, nemzeti olajtársaság létrehozása érdekében.

/folyt.köv./

10.30 rj

He 1125

- 15 -

bb. 20. / dr. mondok pál.... 1. folyt./rj

ez a lépés példaadó lehet más arab országok számára is. hangot kapott az a vélemény, hogy az arab és más országok természeti kincsük, így olajuk birtokbavételében támaszkodhatnak a szocialista országok, elsősorban a szovjetunió segítségére. a fejlődő országok népeinek elidegeníthetetlen joga, hogy saját birtokukba kerüljön természeti kincsük, maguk hasznosíthassák ezeket, ellenőrizhessék a felhasználást; ezt a jogot az ENSZ, illetőleg a nemzetközi bíróság - nem különben a limai konferencia is - megerősítette.

a magyar delegáció egyébként tevőlegesen vett részt a szemináriumon. dr. mondok pál abban a bizottságban tartott előadást, amely a nemzeti kincsek birtokbavételének módszereivel foglalkozott. hozzászólásában hangsúlyozta, hogy a haladó lépéseket a szocialista országok közössége, ezen belül a magyar népköztársaság is támogatja. dr. kemenes egon, a világgazdasági kutató intézet helyettes vezetője a szeminárium egy másik bizottságában az olajnak mint a gazdaságfejlesztés finanszírozása időleges forrásának a témáját elemezte, annak kapcsán, hogy ez a természeti kincs hathatós eszköze a szocialista haladásnak.

a szeminárium több dokumentumot fogadott el. az általános nyilatkozatban méltatták az arab országok részéről történt olajállamosítást az imperializmus elleni küzdelemben, hangsúlyozva, hogy a nemzeti fejlődés és a társadalmi haladás érdekében szükség van az arab országok összefogására. az irakkal kapcsolatos dokumentum a közvélemény hangját tolmácsolva nemzetközi támogatásról biztosítja irakot az államosítás utáni helyzetben.

bagdadi tartózkodása idején a magyar békemozgalmi küldöttség megbeszéléseket folytatott az iraki béketanácsnál a két mozgalom közötti kapcsolatok és együttműködés további fejlesztéséről, találkoztak és véleményt cseréltek neves iraki politikusokkal és más közéleti személyiségekkel. /mti/

--

bb. 21. vöröskeresztes küldöttség utazott ausztriába

k/vt/rj ngy

1972. november 20.

az osztrák vöröskereszt meghívására hétfőn délelőtt bécsbe utazott a magyar vöröskereszt delegációja. a látogatás célja, hogy tanulmányozzák az osztrák vöröskereszt ifjúsági szervezetének munkáját és tapasztalatcserét folytassanak a két szervezetet kölcsönösen érdeklő kérdésekről. /mti/

--

10.37 rj

- 16 -

bb. 22. egyiptomba utazott a pécsi balett

vid/ká/rj ngy

1972. november 20.

a pécsi nemzeti színnáz balettegyüttese hétfőn reggel budapestre utazott, majd este a ferihegyi repülőtérrel folytatott utjukat egyiptomba, ahol tíz napot töltenek. a negyven tagú együttes három alkalommal kairóban lép fel a modern, negyvenezer lakosú diáknegyedben épült új operaházban, utána alexandriába mennek, ahol két előadást tartanak. műsorukon weiner: magyar babák, kodály: nyári este és fölszállott a páva, valamint rossini: nyitány és bach-racz: francia szvit című alkotásokból készült balettek szerepelnek. egyiptom a huszonnarmadik ország, ahol a pécsi balett tizenkét éves működése során bemutatta produkcióját. /mti/

--

bb. 23. helyreállítják a viharkárokat vas megyében

vid/ká/rj ngy

1972. november 20.

hétfőn is nagy erővel folytatták vas megyében a szombat délutáni és vasárnapi viharkárok helyreállítását. az észak szerelői szombaton estétől éjjel-nappal dolgoznak, hogy az erős szél és a tapadó hó miatt szétzilált elektromos vezetékeket rendben hozzák. tizenkét órségi falu áram nélkül maradt. néhány községben vasárnap este újból megindult az áramszolgáltatás.

jelentős károk keletkeztek a postai távbeszélő rendszerben. szombathely-körmend, szentgotthárd-körmend és zalalövő-körmend között megrongálódtak a vezetékek. tizenhárom községben, köztük szentgotthárdon, elnémultak a telefonkészülékek. a posta szerelői megerősített brigádokkal dolgoznak a hibák elhárításán.

a vihar megtépázta a fasorokat s több gazdasági épületben, valamint régi lakóépületben is kárt tett. /mti/

--

11.05 rj

- 17 -

ke 1145

bb. 24. vasutasküldöttség utazott helsinki-be

i/kf/gk/rj ie hgy

1972. november 20.

dr. mészáros károly közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, máv-vezérigazgató vezetésével vasutasküldöttség utazott helsinki-be. a küldöttség- a két ország közlekedésügyi miniszterei-nek korábbi megegyezése alapján - megköti a magyar és a finn vasutak közötti műszaki együttműködési megállapodást. az együttműködés különböző műszaki dokumentációk cseréjére, szakértők kölcsönös tanulmányutjaira, a vasuti kutató és tervező intézetek, valamint a vasuti üzemek közös munkájának megszervezésére terjed ki. /mti/

--

bb. 25. gyöngyösi istván,

tm/rj ie hgy

1972. november 20.

az építők szakszervezete főtitkára és takács lászló, a szakszervezet budapesti titkára a finn testvér szakszervezet meghívására helsinki-be utazott. /mti/

--

bb. 26. ötven kilométer ut épült a szabolcsi mezőgazdasági üzemeknek

vid/kz/rj hgy

1972. november 20.

harminckét szabolcs-szatmár megyei állami gazdaságnak, illetve termelőszövetkezetnek összesen mintegy 50 kilométernyi bekötő- és belső üzemi utat épít az idén a nyíregyházi közúti építő vállalat. a mezőgazdasági utépitési program már közvetlen befejezés előtt áll. a napokban adták át az újfehértói aranyalma szakszövetkezet 1.2 kilométeres bekötő útját. néhány nap múlva az íbrányi rákóczi tsz-ben 2.3 kilométeres, az ököritői szamos tsz-ben pedig 1.1 kilométer bekötő ut építését fejezik be. decemberben készül el a sonkádi új élet, a nyírteleki dózsa és a csengerujfalui béke termelőszövetkezet új üzemi útja. /mti/

--

11.35 rj

- 18 -

8.13⁵⁰

bb. 27. fásítási hetek csongrádon

vid/kz/rj hgy

1972. november 20.

szegeden-nagyrészt társadalmi munkában- az elmúlt három héten mintegy 2.000 facsemetét ültettek ki az utcákon. főleg iskolások, de üzemek, vállalatok dolgozói is résztvettek a környezetvédelmi szolgáltató önkéntes mozgalomban. hódmezővásárhelyen e hét végén látnak nozzá a nagyarányú őszi fásításról. hódmezővásárhely új lakótelepein, valamint a város határában levő ipartelepek körzetében mintegy 2.000 gómbakác, juhar, kőris, tölgy, nárs és egyéb csemetét ültetnek a lakosság segítségével. a városnál közel fekvő kiránduló helyen- a mártélyi üdülőtelepen - is növelik a zöldövezet területét. /mti/

--

bb. 28. öt millió négyzetméter ponyva exportra

vid/kz/rj hgy

1972. november 20.

a szegedi kenderfonó és szövőipari vállalat legnagyobb megrendelője a szovjet külkereskedelem. a vállalat bőséges választékával mindig pontos szállításaival már rég kivívta a szovjet vevők megbecsülését, elismerését, s ez állandóan növekvő megrendelésekben jut kifejezésre. legutóbbi moszkvai árubesutatójukon is több új cikket - köztük műanyagbevonatu ponyvákat és hasonló anyagból készült légtartóssátrakat - vonultattak fel. az utóbbiak különösen nagy sikert arattak. a kiállítási- és sportcsarnokok fedésére illetve mezőgazdasági és egyéb cikkek tárolására alkalmas sátorokra minden korábbinál nagyobb megrendezést kaptak. a gyár 1973-ban csak a különféle ponyvákból 400 000 négyzetméterrel többet szállít szovjet partnerének, mint az idén s így a szovjet-unióba irányuló jövő évi ponyvaexportja megközelíti majd az 5 millió négyzetmétert, a kszv jó idejében eleget tesz a nazai és más külföldi megrendeléseknek is. /mti/

--

12.05 rj

- 19 -

8.13⁵⁰

bb. 29. földgáz-hajduböszörményben

vid/kz/rj hgy

1972. november 20.

jelentős állomásához érkezett hétfőn a gázprogram végrehajtása a hajduságban. két évi munka után elkészült a nagyhegyesi földgáz üzem és a hajduböszörmény közötti vezeték, most már földgázzal fűthetnek és tüzelhetnek a legnagyobb hajduvárosban is. összesen tizenegy kilométer vezeték épült a városban. részben az utóbbi években létesített új ipartelepekre, részben a lakásokba juttatja el a korszerű fűtőanyagot. szombaton és vasárnap valósággal „megszállták”, a gázipari szakemberek hajduböszörményt, hogy gyorsan és folyamatosan történjen a bekapcsolás. /mt1/

-. -

bb. 32. magyar-szovjet elméleti ülészak

rj hi -cz

1972. november 20.

az szkp kb mellett működő társadalomtudományi akadémia meghívására lakos sándornak, az mszmp kb társadalomtudományi intézete igazgatójának vezetésével hétfőn küldöttség utazott moszkvába. a két intézmény tudósai és más szakértők együttesen megvizsgálják a két-napos ülészakon az érdekviszonyok szerepét a szocializmusban. /mt1/

-. -

bb. 30. időjárásjelentés

rj -cz

1972. november 20.

a meteorológiai intézet jelenti november 20-án hétfőn 13 órakor

változékony szeles idő.

szárazföldünk időjárása továbbra is rendkívül változékony. vasárnap európa nagy részén 5-10 fokkal alacsonyabb volt a legmagasabb nappali hőmérséklet a legutóbbi 10 év átlagánál az óceán felől. azonban nagy sebességgel enyhé, nedves levegő áramlik nyugat-európán át közép-európa felé. ezért már az alpok térségében is borult, csapadékos az idő. a hőmérséklet újra emelkedik.

/folyt.köv./

13.05 rj

- 20 -

13.10

bb. 30. /időjárásjelentés... 1. folyt./rj

házánkban vasárnap időjárásunkat a hideg, sarkvidéki levegő határozta meg. napközben változóan felhős volt az ég és általában 4-8 órán át sütött a nap. északkeleten egy-két helyen gyengén havazott. a lehullott csapadék mennyisége nem volt számottevő. a legmagasabb nappali hőmérséklet 3-7 fok között alakult, csak nagykanizsán -ahol egész napon át megmaradt a köd mínusz 1. fokot mértek ma hajnalra plusz 1- mínusz 4, északkeleten mínusz 4- mínusz 6 fokig hűlt le a levegő. délelőtt nyugat felől megnövekedett a felhőzet, de 11 óráig csapadékot sehonnán sem jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor mínusz 1- plusz 4 fok között váltakozott.

budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 2.6 fok volt 1.5 fokkal alacsonyabb, mint a százéves átlag.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 759 mm, mérsékelten süllyed.

várható időjárás kedd estig:

jobbára erősen felhős idő, sokfelé havazás, havas eső, amely esőbe megy át.

élénk, helyenként erős, időként viharos lökésekkel kísért déli délnyugati, majd északnyugatra forduló szél.

a hőmérséklet emelkedik.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet: mínusz 1-plusz 4 fok a legmagasabb nappali hőmérséklet kedden plusz 5- 10 fok között.

távolabbi kilátások péntek reggelig:

élénk széllel felhőátvonulások, sokfelé eső, később havas-eső. a hőmérséklet az időszak elején átmenetileg emelkedik. legalacsonyabb hajnali hőmérsékletek eleinte 0-plusz 5, később mínusz 1- mínusz 6 fok között.

legmagasabb nappali hőmérsékletek eleinte 6-11, később 2-7 fok között.

jelentős mennyiségű /legalább 5 mm/ csapadék az ország területének 80 százalékán várható.

a duna vizállása budapesten: 330 cm.

/mt1/

-. -

13.10 rj

- 21 -

13.10

bb. 31. a belföldi hírek jegyzéke november 20-án 13 óráig:

rj -cz

1972. november 20.

1. centenáriumi program óbudán
2. szövetkezeti autoszervizék
3. új közművezeték
4. életrajz-könyv
5. interjú köpeczi béláról
6. szemeskálnya
7. szovjet zeneszerzők
8. vegyipari szabadalom
9. üdülőkörzetek
10. lopás
11. csemetefa
12. iparitanuló kollégium
13. belvizrendszer
14. vas megye árvízvédelme
15. szervezett hallásgondozás
16. a szentgotthárdi selyemgyárról
17. déldunántuli telefonháló
18. balesetek
19. bolgár pártmunkásküldöttség
20. mondok nyilatkozat
21. vöröskeresztes küldöttség
22. a pécsi balett elutazott
23. viharkárok
24. máv küldöttség
25. elutazott gyöngyösi István
26. 50 km ut épült szabolcsban
27. fásítási hetek
28. ponyva exportra
29. földgáz
30. időjárás
31. hírjegyzék.

/mti/

--

13.15 rj

- 22 -

8. 13.52

bb. 33. csehszlovák gazdasági küldöttség martonvásáron

vid/kz/rj -cz

1972. november 20.

a magyar-csehszlovák gazdasági és műszaki, tudományos együttműködési vegyesbizottság tizedik ülészakán résztvevő csehszlovák küldöttség- miloslav hruskovic, a cskp központi bizottsága titkárának, a tagozat elnöke vezetésével - hétfőn martonvásárra, a magyar tudományos akadémia kutatóintézetébe látogatott. a delegációt elkísérte dr. ajtai miklós, a minisztertanács elnökhelyettese, a magyar tagozat elnöke, továbbá váncsa jeno, mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszterhelyettes.

a vendégeket dr. rajki sándor, a kutatóintézet igazgatója fogadta és tájékoztatta az 1949 óta működő intézet munkájáról, a november elején felavatott ~~ftatron~~

^{jelentőségéről.} a csehszlovák vendégek érdeklődéssel hallgatták a folyamatban lévő buza és kukorica genetikai kutatások, nemesítések eredményeit, majd megtekintették a korszerűen felszerelt növénynevelő-házat. a látogatás befejezéséül a csehszlovák küldöttség tagjai a kutatóintézet miklós-pusztai klubjában megismerkedett a martonvásári kutatókkal, majd visszatértek budapestre. /mti/

--

bb. 34. megjelent a fáklya új száma

1/szö/tm/rj -cz

1972. november 20.

a fáklya most megjelent legújabb száma beszámol arról, hogy a közelmúltban moszkvában kiadták leonyid brezsnyev, az szkp központi bizottsága főtájkára beszédeinek, és cikkeinek harmadik kötetét, és a pravda szerkesztőségi cikke nyomán ismerteti a lap napjaink eszmei-politikai életének ezt a fontos eseményét.

nevezetes évfordulókról emlékezik meg a folyóirat: a második világháború sorsát eldöntő 30 évvel ezelőtti sztálingrádi csatában a szovjet csapatok győzelmes ellentámadásának kezdetéről, s arról, hogy a szovjetunióban ezen a napon ünneplik meg a rakétacsapatok és a tűzérség napját. képes riport mutatja be a hajdani sztálingrád, a mai volgográd lüktető életét, amelyben a szörnyű háborús pusztítások nyomait csak mementóként őrzik.

mihail szuszlovnak, az szkp politikai bizottsága tagjának, a központi bizottság titkárának 70. születésnapja alkalmából a lap közli a szovjet ideológus „a munkásosztály vezető ereje a kommunizmus építésében,„ című tanulmányát.

/folyt.köv./

13.25 rj

8. 13.52

- 23 -

bb. 34. / megjelent... 1. folyt./rj

a fáklya legújabb száma „a maoizmus és kína munkásosztálya, „ című cikkében a kínai vezetők politikája és a kínai munkásosztály érdekei közötti ellentétekre mutat rá.

a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulójával kapcsolatos cikksorozatban ezúttal türkméniről és üzbejisztánról olvashatunk. a petőfi- év kapcsán a lap ismerteti petőfi műveinek türkméniai kiadásait.

szórakoztató olvasmányok, technikai és tudományos érdekességek egészítik ki a fáklya új számát. /mti/

bb. 35. szövetkezeti lakótelepek épülnek borsodban

vid/kz/rj -cz

1972. november 20.

a kisz borsod megyei bizottsága valamint az általános fogyasztási szövetkezetek borsod megyei szövetsége által szervezett lakásépítési akció keretében új szövetkezeti lakótelep építését kezdték meg hétfőn miskolcon. a telep harminchat lakása közül tizennyolcnak zárt belső udvara- átriuma- lesz. a lakótelepére a tervek szerint 1973-ban költöznek be a tulajdonosok. *Teljesül*

épülnek, a nagyjórészt fiatalok részére, szövetkezeti lakóházak borsod megye másik hat településén is. sárospatakon 80, tokajban, huszonnégy, mezőkövesden negyvennyolc, rudabányán pedig tizenkét család jut egy otthonhoz. a hat telep összesen kétszázharminc szövetkezeti lakása jövőre készül el. a szövetkezeti lakásépítés iránti érdeklődést mutatja, hogy több helyen, például encsen, göncön, hidasnémetiben újabb szövetkezeteket szerveznek. /mti/

--

13.30 rj

- 24 -

3/ 1352

bb.36. községi bölcsőde kooperációval

vid/kz/ok -cz

1972. november 20.

új bölcsődével gazdagított répcelak. a tanács fejlesztési alapjából és a szénsavgyár 1,7 millió forintos hozzájárulásával készült az óvoda szomszédságában. a répce menték ez az első községi bölcsőde. építése összesen 2,6 millió forintba a felszerelése pedig 150 000 forintba került. egyenlőre 20 apróság kap benne helyet, de a későbbiekben bővíthető. /mti/

+-

bb.38. tájékoztató a külkereskedelem szabályozórendszeréről

t sl/gk/ie/ok -cz

1972. november 20.

- a külkereskedelem közgazdasági szabályozóeszközei lényegében beváltak - állapította meg hétfői sajtótájékoztatóján veress péter külkereskedelmi miniszterhelyettes. különösen hatékonyak bizonyult az adókedvezmény, ezt azok a vállalatok kapják, amelyek az exportmunkához nem vesznek igénybe állami vissztérítést. a külkereskedelem évek óta népgazdaságunk legdinamikusabban fejlődő ágazata: exportunk a szocialista országokba 1968 óta 30.5 a dollárelszámolású államokba 55,4, importunk a két viszonylatból 61 illetve több mint 100 százalékkal nőtt.

mindez azonban nem jelenti azt, hogy a külkereskedelem valamennyi problémáját megoldottuk. a különböző belső és külső körülmények miatt az export- illetve importorientáció az utóbbi években gyakran változott, hol az egyik, hol a másik került előtérbe. az 1972. évi várható eredmények a korábbi évekénél jóval kedvezőbbek lesznek, s arra kell törekedni, hogy e tendenciái tartóssá válják. ennek a közgazdasági szabályozók további finomítására, jobb egybenangolására van szükség. komplex feladat tehát a külkereskedelmi munka helyes osztózkodása, amely a termelést, a termékstrukturát, a belső vásárlóerőt az árrendszert, a vállalatok beruházási politikáját egyaránt érinti.

a külkereskedelmi minisztériumban bizottság alakult, amely más intézmények szakembereivel közösen vizsgálta és tovább elemzi a tapasztalatokat. széles körű eszmecsere alakult ki a szabályozók finomításáról, módosításáról. benátóan vizsgálják az export gazdaságosságának kérdéseit is. számos tapasztalat utal ugyanis arra, hogy egész sor termék, amely a vállalat számára nazai értékesítés esetén gazdaságos, gazdaságtalanná válik, ha exportálják. /folyt.köv./

- 25 -

13.25/ok

3/ 1420

bb.38./tájékoztatófolyt./ok

a szabályozók finomításakor azt is figyelembe kell venni, hogy az import mértéke és árszínvonala az utóbbi években a számított-nál gyorsabban nőtt, s ma is problémát okoz, hogy a magasabb árakat áthárítsák-e a fogyasztóra, vagy pedig az árkülönbséget az állam fedezze-e. e kérdésben jelentős mértékben orientál a párt központi bizottságának az az állásfoglalása, hogy törekedni kell a fogyasztói árak viszonylagos stabilitására, tehát arra kell ösztönözni az importáló vállalatokat, hogy jobban mérjék fel a fizetőképes keresletet, a reális hazai igényeket.

a legfontosabb feladat azonban az, hogy a vállalatokat szélesebb körben exportképessé tegyék és ösztönözzék is a kivitel fokozására. hazánkban jelenleg 430 vállalat vesz részt az exportmunkában, s közülük husz adja az export 60 százalékát. jelentősek tehát a még ki nem használt exporttalalékok. a tartalékok fokozott feltárására ösztönző szabályozók kidolgozása természetesen hosszabb időt vesz igénybe. néhány intézkedés azonban már a közelmúltban napvilágot látott és továbbiak is megjelennek, amelyek már 1973-ban segítik az exportorientáció továbbfokozását. várható például, hogy az eddiginél kedvezőbb feltételeket teremtenek azon vállalatok részére, amelyek deviza- vagy forinthitelt kívánnak fölvenni az export fokozását megalapozó s gyorsan visszatérülő beruházásokat./mti/

bb.37. magyarországra érkezett a belgrádi modern színház együttese

i nn/tr/hi/ok -cz

1972. november 20.

vasárnap ötnapos vendégszereplésre hazánkba érkezett a belgrádi modern színház együttese. a 60 főnyi társulat budapesten a józsef attila színházban és a szegedi nemzeti színházban lép fel j. ignatovity: „örökös vőlegény,, című darabjában./mti/

13.30/ok

- 26 -

25 1400

bb.39. hazánkba érkezett a csehszlovák népi milícia küldöttsége

k vt/gg/hi/ok -cz

1972. november 20.

a munkásőrség országos parancsnokságának meghívására nétfőn budapestre érkezett a csehszlovák népi milícia küldöttsége. a delegációt rudolf horcic, a milícia törzskarának főnöke vezeti. a vendégek fogadására a ferinegyi repülőgéren papp árpád országos parancsnokkal, az mszmp központi bizottságának tagjával az élen - megjelentek a munkásőrség vezetői. ugyancsak jelen volt az érkezésnél dr. zoltán rabay a csehszlovák szocialista köztársaság budijijijlúávetségének tanácsosa valamint frantisek benko ezredes, katonai és légügyi attasé.

a csehszlovák népi milícia küldöttsége itt tartózkodása során tárgyalásokat folytat a munkásőrség országos parancsnokságának vezetőivel, tanulmányozza a magyar testület életét, tevékenységét. a vendégek egyebek közt ellátogatnak a munkásőrség központi törzs- és alegységparancsnokképző iskolájára, továbbá a munkásőrség borsod megyei parancsnokságára is./mti/

vpb.40. nyolcszáz előadást, vitát rendez a népfront bács-kiskun megyében

vid/fm/ok -cz

1972. november 20.

a hazafias népfront bács-kiskun megyei elnöksége hétfőn kecskeméten megtartott ülésén jóványagya téli politikai ismeretterjesztő programját. az időszerű bel- és külpolitikai kérdéseket, valamint a helyi problémákat és terveket megismertetik, megvitatják a lakosság tömegeivel. a jövő hónapban mintegy 800 előadást klub-összejövetelt, kerekasztal-beszélgetést és ankétot szervez a megye öt városi, 108 községi és 58 tanyai népfrontbizottsága. a népfront helyi nőbizottságai külön előadássorozatokra, közvetlen beszélgetésekre is meghívják a vidék asszonyait. problémáik megvitatására. bács-kiskunban a népfrontbizottságok hónapok óta készülnek ezekre a rendezvényekre, és legalább olyan nagy érdeklődésre számítanak most is, mint tavaly, amikor csaknem huszonegyszáz vettek részt a népfront kiskunsági és bácska vidéki vitafórumain./mti/

14.10/ok

- 27 -

14 1300

bb.41. a mecsek tudósának életműve

vid/fm/ok -cz

1972. november 20.

dr. horvát a. olivér kandidátus pécsen élő nemzetközi hírű botanikusunk negyven éve foglalkozik a mecsek-hegység vegetációjának kutatásával, amelynek monográfiáját most jelentette meg az akadémiai kiadó. a mecsek tudósa hétfőn mutatta be a sajtó munkatársainak az életművét képező botanikai munkát. a négyszáz oldalas könyvet mintegy 140 fénykép, ábra és térkép illusztrálja.

a pécsi botanikus a harmincas években kezdte kutatni a mecsek flóráját és az erről szóló könyve éppen három évtizeddel ezelőtt jelent meg. másfélezer mecseki növényfajt tart számon. közülük csaknem százát ő fedezett fel a hegyvidéken. új művét a mecsek növényföldrajzának szentelte, amely a növénytársulások mellett magában foglalja a hegység földrajzi, földtani, talajtani és éghajlati sajátosságait is. a szerző az elmúlt évtized során összehasonlító vegetációs tanulmányokat folytatott európa csaknem valamennyi országában és az amerikai egyesült államokban, s ezeknek eredményeit is feldolgozta könyvében. a monográfia nagy segítséget nyújt a gyakorlati munka - elsősorban az erdőgazdálkodás, valamint a természet és a környezetvédelem - számára. a mecsek legnagyobb hazai kutatója a következő években kiterjeszti növényföldrajzi vizsgálatait a hegység kaposvárig és szekszárdig terjedő környékére is. /mti/

bb.42. felnőtt amatőr versmondók országos vetélkedője győrről

vid/fm/ok -cz

1972. november 20.

a radnóti-émlékbizottság győr várossá nyilvánításának 700. évfordulója alkalmából az elmúlt évben rendezte meg először a felnőtt amatőr versmondók országos versenyét a rába-parti városban. hétfőn másod ízben gyűltek össze az ország minden részéből - mintegy ötvenen - azok a felnőtt amatőr versmondók, akik már országos vagy megyei versenyeken díjakat nyertek.

a résztvevőket a rába művelődési központban fordós andrásné, a hazafias népfőrt győr-sopron megyei bizottságának titkára köszöntötte a városi párt- és tanácsi szervek nevében, majd megkezdődött a versmondók kétnapos vetélkedője.

a versenyzők kötelező számként illyés gyula bármelyik versét előadhatták, ezenkívül szabadon választhattak más mai magyar költők alkotásai közül.

/folyt. köv./

- 28 -

14.20/ok

M. 1520

bb.42./felnőtt amatőr ...folyt./ok

a zsűri elnöke: debreczeni tibor, a népművelési intézet osztályvezetője - tagjai: fodor andrás józsef attila-díjas költő, dorogi zsigmond, a magyar rádió irodalmi főosztályának szerkesztője, surányi ibolya előadóművész és z. szabó lászló, a radnóti emlékbizottság titkára. kedden délután döntenek arról, ki az a három versenyző, aki a legszebb versmondással elnyerte a radnóti-émlékérmét. /mti/

bb.43. szocialista együttműködési szerződést kötött a gödöllői agrár egyetem a pékés megyei tanáccsal

vid/gö/kz/ok -cz

1972. november 20.

gödöllőn hétfőn aláírták az agrártudományi egyetem és a pékés megyei tanács szocialista együttműködési szerződését. a megállapodás célja, hogy növeljék a mezőgazdasági nagyüzemekben, elsősorban a termelészövetkezetekben a mérnökök számát. a szerződés értelmében az egyetem hallgatói évente rendszeresen tájékoztatást tartanak pékés megye kijelölt középiskoláiban, ismertetik az egyetem életét, az oktatás módját. ezenkívül tanulmányi kirándulások keretében bemutatják a diákoknak, az iskolaigazgatóknak, a tanszékeknek, a laboratóriumoknak, a tanügyi igazgatóknak, a tanszékeknek, a laboratóriumoknak, a tanügyi igazgatóknak, a tanszékeknek, a laboratóriumoknak, a tanügyi igazgatóknak az is, hogy az egyetemi felvételi tantárgyakból 2-3 hetes előkészítőt tartanak számukra. pékés megye tanulmányi látogatáson fogadja az egyetem hallgatóit, elsősorban a megyéből származókat.

a gödöllői agrártudományi egyetem somogy és bács megyék után. most pékés megyével, már a harmadik szocialista együttműködési szerződést kötötte meg. a korábban aláírt két megállapodás tapasztalatai igen jók. somogyban például, a tavaly tartott egyetemi felvételi előkészítő tanfolyamon 60 diák vett részt. közülük 16-an jelentkeztek az egyetemre, s 14 diákot fel is vettek. a két megyével hasznos, élő kapcsolat alakult ki. bácsból például már el is küldték azokat a diploma szakdolgozat címeiket - pedig csak márciusra kérték a gödöllői vezetők - amiket az egyetemisták a tanév végi államvizsgákra dolgoznak fel. a 90 szakdolgozati javaslat mindegyike egy-egy gazdaság konkrét problémáját jelöli meg. bács megye ezenkívül nemrég kiállítását rendezett az egyetemen, amely bemutatta életüket, gazdasági eredményeiket. ugyancsak ez a megye fogadta a napokban tanulmányi látogatáson az egyetemisták népes csoportját. /mti/

14.30/ok

- 29 -

M. 1535

felhasználható: 17 órától+

bb.44. megnyilt a pécsi újságíró studio

vid/fm/ok -cz

1972. november 20.

pécsett, a városi tanács nagytermében hétfőn ünnepélyesen megnyilt a pécsi újságíró studio, amelynek létrehozását két évvel az országban elsőként kezdeményezte a dunántúli napló szerkesztősége, a muosz helyi csoportja és a tit megyei szervezete. a pécsi tapasztalatok alapján, a dunántúli napló példájára ez évben már minden megyeszékhelyen szerveznek studio-t, amelyet a magyar újságíróképzés előiskolájának, az újságíró-utánpótlás főforrásának tekintenek.

a pécsi studio két évfolyammal működik. a több mint száz hallgatót tömörítő első tagozaton az újságírás alapvető ismereteit oktatják. a második csoportban klubszerű találkozásokon továbbképzési lehetőséget, vitaforumot nyújtanak azoknak, akik korábban résztvettek a studio munkájában, s jelenleg üzemi vagy tsz-lap társadalmi munkásai. az utóbbi két évben husz új üzemi, illetve tsz-lap indult baranyában, és szaporodik a diáklapok száma is, ami a studio munkájának is köszönhető.

a megnyitó alkalmával gerencsér jeno, az mszmp központi bizottságának munkatársa tartott előadást a mai magyar sajtóról. az előadás után a résztvevők megtekintették a dunántúli napló szerkesztőségében a pécsi sajtó történetét bemutató kiállítást./mti/

bb.45. magyar-lengyel barátsági nap körmenden

via/fm/ok -cz

1972. november 20.

a hazafias népfront vas megyei bizottsága és a budapesti lengyelbarátsági napot rendezett körmenden. a rendezvényen résztvett barbara kiecsno, a lengyel kultura igazgatója, és alekszander novrodszky lengyel költő és műfordító. a keszthelyi agrártudományi egyetem körmendi gépészeti karán lengyel bélyegkiállítás nyilt, majd a lengyel vendégek a kar tanáraival, hallgatóival a nagyközség ifjusági vezetőivel, mezőgazdasági szakembereivel találkoztak.

/folyt.köv./ *Kultura hétfőn magyar-lengyel*

- 30 -

14.45/ok

NA 1540

bb.45./magyar-lengyel ...folyt./ok

a találkozón barbara kiecsno, előadást tartott a lengyel mezőgazdaság fejlődéséről és a mezőgazdasági szakember képzéséről./mti/

felhasználható: 18 órától!

bb.46. diszünnepszög szombathelyen

vid/fm ok -cz

1972. november 20.

az mszmp vas megyei és szombathelyi városi bizottsága, vas megye és szombathely város tanácsa, valamint a hazafias népfront megyei és városi bizottsága hétfőn diszünnepszöget rendezett a szombathelyi művelődési és sportházban aszovjetunio megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére.

kovács antal, a megyei pártbizottság első titkára ünnepi beszédben méltatta a fél évszázados jubileum jelentőségét, majd „hazámról énekelék”, címmel szovjet művészek ének-zene és tánc-együttesek adtak műsort./mti/

felhasználható : 19.30 órától!

bb.47. illyés gyula est szekszárdon

vid/fm/ok -cz

1972. november 20.

a 70 éves illyés gyula tiszteletére irodalmi estet rendeztek hétfőn „szűkebb hazája”, tolna megye székhelyén, szekszárdon. a babits mihály megyei művelődési központban tartott ünnepségen czine mihály irodalomtörténész méltatta illyés gyula munkásságát./mti/

14.50/ok

- 31 -

NA 1540

bb 48. miniszteri rendelet a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tartalékalapjáról

1 jf/gg um ie cz

1972. november 20.

a magyar közlöny 92. számában megjelent a pénzügyminiszter rendelete a mezőgazdasági termelőszövetkezetek tartalékalapjáról. a rendeletre azért volt szükség, mert bármilyen nagy összegeket is fektettek eddig be a gazdaságok a termelési színvonal fejlesztésére, a gazdasági eredmények - a mezőgazdasági termelés jellégéből adódóan - évről-évre ingadoznak. főként az időjárási tényezők éreztetik hatásukat, ami a jövedelmeket is befolyásolja. a gazdálkodás anyagi alapjainak biztonságosabbá tételére a közös gazdaságoknak eddig nem kötelező érvénnyel, de módjuk volt a jövedelembiztonsági alapon takarékolni megfelelő összegeket. a mellett érvényben volt az a rendelet, amely - mint ismeretes - az építési beruházásokra kötelező tartalékalap képzését írta elő.

a pénzügyminiszter rendelete szerint a termelőszövetkezetek ezentul kötelesek tartalékalapot képezni, de csak akkor, ha a dolgozók személyes jövedelme az adómentes mértéknél nagyobb arányban növekedik. /a beruházási tartalékképzési kötelezettség továbbra is fennáll./ nem kell tartalékalapot képezni akkor, ha a termelőszövetkezet jövedelembiztonsági alapjának és a korábban képzett tartaléknak az együttes összege az évi bruttó jövedelem 30 százalékát eléri vagy meghaladja; ez esetben ugyanis megfelelő anyagi biztonsággal funkcionálhat a gazdaság. a rendelet kimondja, hogy a tartalék-alapot pénzben kell képezni, és a pénzeszközöket elkülönített bankszámlán, betétként kell elhelyezni.

a rendelet részletesen meghatározza, hogy mire lehet felhasználni a tartalékalapot. kimondja, hogy ebből lehet fedezni a veszteséget vagy az alaphiányt és belőle lehet kiegészíteni a személyes jövedelmeket, mégpedig az előző két év átlagának szintjéig. /mti/

--

bb 49. magyar-bolgár könnyűipari termékcsere megállapodás

1 ol/tm um ie cz

1972. november 20.

hazaérkezett szófiából dr. bakos zsigmond könnyűipari miniszterhelyettes, aki a bolgár népköztársaság könnyűipari miniszteriumának vezetőivel tárgyalt a könnyűipari késztermékek cseréjének bővítéséről. megállapodást parafáltak, amely szabályozza a könnyűipari termékek cseréjének módszereit, feltételeit. a bolgár fél kezdeményezésére létrejött megállapodás alapján elsősorban textil méterárak, alsó-felső konfekció- és kötöttárak, valamint cipők cseréjére kerülhet sor. /mti/

- 32 -

15.23/um

MA 1511

bb 51. november 20:

bb 51. november 30: tit országos közgyűlés - dr. vonsik gyula főtitkár sajtótájékoztatója

t nn/gk/ny zs -cz

1972. november 20.

november 30-án ül össze a magyar tudományos akadémia disztermében a tudományos ismeretterjesztő társulat országos küldöttgyűlése - jelentette be dr. vonsik gyula, a társulat főtitkára azon a sajtótájékoztatón, amelyet hétfőn tartottak a tit országos központjában. a háromnapos tanácskozáson több mint 300 küldött és mintegy 150 meghívott vesz részt. jelen lesz az ülésen a szovjet, a bolgár, a csehszlovák, a jugoszláv, a lengyel, a mongol, az ndk-beli és a román testvérszervezet delegációja is.

a közgyűlés előkészítését már ez év tavaszán megkezdtek. júniusig lezajlottak a járási és járási jogsu városi közgyűlések, október végéig pedig a megyei tanácskozások. a hozzászólásokat, a vitát élénk kritikai szellem és a feladatok felelősségteljes megfogalmazása jellemezte.

a vi. ^{dele} közgyűlés - jellegét tekintve - munkaértekezlet lesz. értékelik az elmúlt négy év munkáját, megvitatják a tudományos ismeretterjesztő társulatnak a tudományok népszerűsítésében betöltött szerepét, a következő időszak főbb feladatait. az ülésnek négy napirendi pontja lesz: beszámoló a legutóbbi időszak munkájáról, valamint az országos ellenőrző bizottság tevékenységéről, továbbá az új alapszabály megvitatása és az új tisztségviselők megválasztása.

mint dr. vonsik gyula elmondta, az elmúlt négy évben évi átlagban több mint 225.000 előadást, tanfolyami órát, szakköri gyakorlatot, bemutató foglalkozást, országjáró kirándulást, kiállítás látogatást, vetítést rendeztek. a legnagyobb érdeklődés a nyelvtanfolyamok, továbbá az országjárások, a szakköri gyakorlatok és bemutató foglalkozások iránt nyilvánult meg. sok új sikeres forma honosodott meg az elmúlt években, köztük a vitafórumok, a baráti körök, a természettudományi bemutatók, a tudományos napok és hetek, a laborgyakorlatok. ugyanakkor javultak a tudományos ismeretterjesztés tartalmi arányai és gazdagodtak formái, fejlődésnek indult az általános és szakmódszertani tevékenység is.

a társulat tevékenységét jellemzi, hogy mind nagyobb önállósággal végzik tevékenységüket a megyei szervek, közelebb kerültek a mindennapi gyakorlathoz, nem utolsósorban a befogadó rétegekhez. a tanácskozás minden biztonnal fóruma lesz az ismeretterjesztés elvi, ideológiai tisztaságának, az olykor jelentkező sznobizmus, arisztokratizmus elleni fellépésnek. a résztvevők kicserélik véleményüket arról is, hogyan lehetne a tudományos ismeretterjesztő munkát gyakorlatiasabb célok szolgálatába állítani, hogyan válhat hathatósabb támogatójává a termelő tevékenységnek. /mti/

15.25/ny

- 33 -

MA 1612

bb 50. magyar-jugoszláv tárgyalások a cellulóze-gyártás fejlesztéséről

1 ol/tm um 1e cz

1972. november 20.

a papíripar termelésének fokozásához szükséges alapanyag, a cellulóze gyártásának közös fejlesztéséről kezdődnek tárgyalások belgrádban a magyar és jugoszláv ipar képviselői között. a tárgyalásokra sárosi sándorné könnyűipari miniszterhelyettes hétfőn a jugoszláv fővárosba utazott. /mti/

bb 57. zavartalanul közlekednek a hajók a balatonon

vid/um kz cz

1972. november 20.

a szombat délutáni heves, mintegy száz kilométeres sebességű vihar idejére le kellett állítani a még közlekedő hajójáratokat a balatonon. a vihar elmúltával azonban ismét megindultak a járatok síófok és balatonfüred, valamint a fonyód és badacsony között. zavartalan a személyhajó és a komp-forgalom a szántódi és a tihanyi rév között is. ezeket a járatokat amíg az időjárás engedi továbbra is fenntartják. /mti/

bb 58. felavatták győr-sopron megye első regionális vízművét

vid/um kz cz

1972. november 20.

hétfőn felavatták és átadták rendeltetésének a fertőmenti regionális vízművet. kilenc község mintegy 12 ezer lakójának biztosít egészséges ivóvizet. az egész vízellátó rendszer automatikus vezérléssel működik. a felügyeletét egy ember látja el. kialakítását a dunántúli vízügyi építővállalat, valamint a győr-sopron megyei vízmű 2. számú vállalata oldottameg a tervezettnél két hónappal rövidebb idő alatt. ez győr-sopron megye első regionális vízműve.

az átadási ünnepségen résztvett kisházi ödön, az elnöki tanács elnökhelyettese a nyugat-dunántúli intéző bizottság elnöke, illés györgy az országos vízügyi hivatal elnökhelyettese, lombos ferenc a győr-sopron megyei tanács elnöke, ott voltak a megye és a soproni járás párt és tanácsi szerveinek képviselői. /mti/

--

- 34 -

15:35/um

Nr 1610

m

bb 58. kedden kezdődik a kgst élelmiszeripari állandó bizottságának budapesti ülése

1 kf/gk/ny 1e -cz

1972. november 20.

a kgst élelmiszeripari állandó bizottsága november 21-24 között budapesten tartja xviii. ülését.

x x x

kovács ferenc, az mti hirmagyarozója írja:

a kgst élelmiszeripari állandó bizottsága 1963 októberében alakult. az esemény tulajdonképpen azt jelentette, hogy a tagországok élelmiszeripari együttműködése önállósult, hiszen korábban két népgazdasági ágazat, a könnyűipar és az élelmiszeripar egy állandó bizottsághoz tartozott.

az éáb-ot azzal a céllal hívták életre, hogy az élelmiszeripar távlati terveinek koordinálásával elősegítse a tagországok e fontos ágazatának tervszerű fejlődését, többoldalú gazdasági és műszaki-tudományos együttműködést szervezzen, a nemzetközi munkamegosztás szélesítésével, tökéletesítésével végső soron hozzájáruljon a szocialista országok lakossága életszínvonalának növelését szolgáló választékosabb, jobb élelmiszerellátáshoz.

az állandó bizottság elnöke a bolgár népköztársaság földművelésügyi és élelmiszeripari minisztere. a bizottság évenként kétszer ülészik, - a mostanit megelőzően 1968-ban volt budapesti ülése. a bizottság tevékenységét s megszabja a következő időszak tennivalóit. a bizottság szervezete az elmúlt kilenc esztendő alatt a követelményeknek megfelelően módosult; jelenleg négy állandó munkacsoportja van. a közgazdasági szekció szovjet, a tudományos kutatási munkacsoport bolgár irányítással működik, a göngyölög és csomagolás kérdéseivel foglalkozó munkacsoportnak lengyel, míg a gépesítési és automatizálási munkacsoportnak magyar elnöke van. az éáb koordinálásával az idén kezdte munkáját a göngyölög és csomagolás kérdéseivel, valamint a nemzetközi hűtőlánc fejlesztésével foglalkozó ágazatközi munkacsoport.

az állandó bizottság fennállása óta hozzájárult a tagországok élelmiszeripara számos problémájának megoldásához. meghatározta a táplálkozás fiziológiai mutatóit, közreműködött az 1966-1970. évi fejlesztési tervek összehangolásában, s összeállított a növényolaj-, a konzerv-, a bor- és a dohányipar számára szükséges alapvető berendezésekkel és gépekkel szemben támasztott követelményeket, az iparágak gépszükségletét. az éáb szorosan együttműködik a mezőgazdasági, valamint a gépipari állandó bizottsággal.

/folyt köv/
15.40/ny

-35-

Nr 1615

bb 52. / kedden kezdődik.....folyt/ny

az állandó bizottság közreműködésével elkészültek a korszerű huskominátok és a városi tejüzemek tpusstervei, amelyeket a tagországok felhasználnak hálózatuk fejlesztésénél, a rekonstrukcióknál. a bizottság kezdeményezésére a választék bővítése érdekében szervezték meg a tagországok élelmiszeriparának közvetlen termékcserejét. az egyes országok megküldik egymásnak legújabb készítményeiket is a gyártási módszerek elsajátítása érdekében.

eredményesen tevékenykedik a bizottságon belül a magyar irányítással - valamennyi tagország részvételével - működő gépesítési és automatizálási munkacsoport. ajánlásai alapján folyik egyebek között az élelmiszeripari gépgyártás eredményes szakszítása. a csoport javaslatát hasznosította például a magyar ipar is az exportra készülő paradicsompüré vonalak gyártásánál, a nagyteljesítményű sajtgyártó berendezések, sajtgyárak előállításánál. a munkacsoport a tökéletes import csökkentése érdekében szorgalmazta a két- és többoldaltu szerződéseket a harmadik és a negyedik ötéves terv időszakában a tagországok élelmiszeripari gépigényeinek kielégítéséhez. a tagállamok tapasztalatai alapján többszáz termék gyártásához alakítottak ki magas fokú műszerezhető, automatizálható technológiai rendszereket. a munkacsoport rendszeresen figyeli az egyes országokban gyártott legújabb élelmiszeripari berendezések munkáját, s az eredményeket közreadja.

a kgst komplex programjának végrehajtásához kidolgozták az egyes élelmiszeripari ágazatok műszaki fejlesztésének főbb irányait, javaslatokat készítettek az élelmiszeripari vállalatok berendezéseinek, gyártósorainak egységesítésére. a technika fejlődésének követelményei alapján a tartósítóiipar számára 1985-ig meghatározták azokat az új gyártási megoldásokat, eljárásokat, géptípusokat, rendszereket, amelyek alkalmazásával, bevezetésével lehet számolni.

a munkacsoport eddig főleg a különféle gyártó, feldolgozóvonalak gépesítésével, automatizálásával foglalkozott, a következő időszakban a különféle automatarendszerek összekapcsolása, üzemszerek, üzemek, raktárak és teljes gyárak komplex gépesítése, automatizálása kerül tevékenységének középpontjába.

x x x
felhasználható 20 óra után

a kgst élelmiszeripari állandó bizottságának kedden reggel kezdődő plenáris ülésére megérkeztek a tagországok küldöttségei.

/mti/
15.45/ny

-36-

N 16²⁰

bb 53. két és félmillió forint Levegőtisztaság-védelmi beruházásokra Komárom megyében

vid/kz/ny -cz

1972. november 20.

a Komárom megyei tanács pályázati alapon ítélte oda a levegőtisztaságát védők beruházások támogatására szánt összeget. a megye Levegőtisztaság-védelmi szempontból az ország első öt kiemelt megyéje közé tartozik. sok nehéz-és vegyipari üzem nagy mértékben rontja környezete levegőjét. érdekes, hogy bár a pályát nyitott volt, és a levegőt szennyező üzemek száma nagy a megyében, mégis csak nyolc vállalat, illetve szövetkezet nevezett be. örömdetes viszont, hogy a legnagyobb gondot okozó vállalatok között vannak. a kérelmeket a megyei levegőtisztaság-védelmi bizottság vizsgálta felül, s ennek alapján hozott döntést a megyei tanács végrehajtó bizottsága.

az elbírálásnál előnyben részesítették azokat a pályázatokat, akik saját forrásból - fejlesztési alapból, illetve bankhitelből - is sokat áldoznak erre a célra. ugyanakkor csak azokat a kérelmeket vették számításba, ahol várható a beruházások gyors megvalósítása. a megyei alapból a kőbányai gyógyszerárugyár droggyára, az öntődei vállalat komáromi gyáregysége és a tatabányai mikrolin ktsz kap együttesen 2.5 millió forintot, és csaknem egy milliót tartalékolnak további feladatokra. ugyanakkor javasolták, hogy az országos központi alpból e három vállalat 59 millió forintos támogatást kapjon. mindkét alap fedezetét a légteret erősen szennyező gyárak által befizetett bírságok, illetve alapdíjak adják./mti/

--

bb 55. egészségügyi hét hajduböszörményben és kismarján

vid/fm/ny -cz

1972. november 20.

hajdu-bihar megye két településén: hajduböszörményben és kismarján hétfőn egészségügyi hét kezdődött. az egy hetes program során előadásokat tartanak, kiállításokat nyitnak, kerekasztal-beszélgetéseket folytatnak a lakossággal. mindkét helyen kitüntetik és megjutalmazzák a legkiválóbb vendégeket./mti/

16.10/ny

-37-

N 16²⁵

bb 54. szülők oktatáspolitikai fóruma szegeden

vid/um fm cz

1972. november 20.

a hazafias népfront csongrád megyei bizottsága - más szervezetekkel közösen - hétfőn szegeden megrendezte a szülők oktatáspolitikai fórumát. a tanácskozáson ott voltak az óvodák, az általános és középiskolák szülői munkaközösségeinek vezetői, a népfront mellett működő városi, járási és községi pedagógiai bizottságok képviselői, összesen több mint 400 meghívott. hegedüs andrásnak, a népfront megyei alelnökének a szegedi tanárképző főiskola igazgatójának megnyitó előadása után dr. kálmán györgy, a művelődésügyi minisztérium főosztályvezetője tartott referátumot arról, hogyan segíthetik a szülői munkaközösségek az mszp központi bizottságának az állami oktatás helyzetéről és fejlesztéséről szóló határozata megvalósítását. a tanácskozáson részt vett dr. ágoston józsef, a megyei pártbizottság titkára is.

a résztvevők szekcióüléseken vitatták meg feladataikat. az elhangzottak szerint a szülői munkaközösségek fokozott felvilágosító munkával kívánják támogatni az oktatáspolitikai célok megvalósulását. az egységes szellemű ideológiai nevelésben partnerei kívánnak lenni a pedagógusoknak. fellépnek a szülői maximalizmus ellen; azért, hogy a gyermekeket ne terneljék túl különösképp. a szülői munkaközösségek társadalmi munkaakciókat is kezdeményeznek az óvodai, a kollégiumi hálózat bővítésére, a tanyai és a falusi iskolák szemléltető eszköztárának fejlesztésére. e társadalmi akciók megvalósítása érdekében kérik az oktatási intézmények körzetében lévő üzemek, intézmények támogatását, a szocialista brigádok önkéntes munkáját is./mti/

--

bb 56. adócsalás, üzérkedés - három évi és négyhónapi szabadságvesztés

bc/gk um zs cz

1972. november 20.

a fővárosi bíróság hétfőn hirdetett ítéletet horváth jenő 60 éves magánkertész, budapesti lakos bűnügyében. horváth hévizen és környékén tíz hold - részben saját, részben egy termelőszövetkezettől bérelt - földön dísznövények és fenyőfélék falkolai termesztésével foglalkozott, s rendszeresen alkalmazott idegen munkaerőt. falkolájának termékeit a hermes általános fogyasztási és értékesítő szövetkezet egyik boltja útján értékesítette.

/folyt.köv./

- 38 -

16.13/um

MA 16³⁵

bb 56. /adócsalásfolyt./um

szabálytalanul rendelkezésére bocsátották a szövetkezet bélyegzőjét is, amelyet törvénybe ütköző ügyleteinek lebonyolítására használt fel. horváth ugyanis nemcsak saját falkolájának termékeit értékesítette, hanem spekulációs célból facsemetéket továbbeladásra is felvásárolt, majd jelentős nyereséggel tovább adta. a facsemeték vásárlását és értékesítését úgy bonyolította le, mintha az a hermes ügyletkötése lett volna, s így 100 000 forintot megaladó jogtalan haszonhoz jutott. minthogy magánszemély termelőszövetkezetől földet nem bérelhet, ezt a tilalmat úgy játszotta ki, hogy a bérleti szerződést a hermes szövetkezet neve alatt kötötte meg. hamis adóbevallással is jelentős összeggel károsította meg az államot. adóbevallásában több millió forintos bevételének csak egy részét tüntette fel, és mintegy 2 millió forint adóköteles bevételét eltitkolta.

a bíróság horváth jenő adócsalás és jelentős értékű árura elkövetett, szövetkezet működésével leplezett üzérkedés miatt háromévi és négyhónapi szigorított börtönbüntetésre ítélte. ezenkívül elrendelt 2 millió forint vagyonelkobzást, és kötelezte az üzérkedésből szerzett 170 000 forint megfizetésére. ez ügyben molnár lászlóné halasi terézia 48 éves budapesti lakos, a hermes boltvezetője ellen is büntető eljárás folyik. /mti/

--

bb 59. mire az építést befejezik, a költségek egyharmada megtérül

vid/kz/mné um cz

1972. november 20.

tizezeröttszáz négyzetméter alapterületű új üzemi csarnok készült el hétfőre a magyar kábelművek balassagyarmati szabadvezeték gyárában. ezzel a folyamatban lévő beruházás újabb fontos állomásához ért.

a 300 millió forintos beruházást 1969-ben kezdték meg, befejezését 1973-ra, üzembehelyezését 1974 közepére tervezték. a termelés megkezdésével azonban nem vártak a „kulcsátadásig,.. 1970 márciusában mikor tető alá került az első üzemi épület, nyomban betelepítették gépekkel, s megkezdtek a termelést. így történt meg, hogy bár a beruházás teljes befejezéséig még mindig hátra van eg év, az új gyár már három éve termelt, s az idén 230 millió forint értékű árut bocsátott, illetve bocsát ki a jövő évi terve pedig már 340 millió forint értékű áru ellátását írja elő.

/folyt.köv./

- 39 -

16.23/um

MA 16⁴⁰

kbb 59. /mire az építéstfolyt./um

ez a beruházás más tekintetben is tükrözi az új gazdálkodási szemlélet térhódítását. korábban gyakorta előfordult, ki-vált vidéki beruházásoknál, hogy az épületek kivitelezési költsé-gei felemésztették a korszerű berendezés árát is. arra is van pél-da, hogy egyik-másik vidéken építkező országos vállalat etavult masi-nákkal rakta tele új telephelyét. a kábelművek nem szándékoztak óskavas-raktárt létrehozni balassagyarmaton. ennek köszön-hető, hogy az üzem már nemcsak valamennyi ismert szabadvezeték-fajta előállítására képes, de van már néhány specialitása is. egyik büszkesége a tömörített alumíniumhuzal, amelynek minőségéről leg-utóbbi finn megrendelője felsőfokon nyilatkozott. novemberben meg-közték a próbaüzemelését egy olyan gépsoron, amelyen acélerőssé-gű duralauminium vezetékét gyártanak - jobbat, erősebbet, mint a nyugati tőkés vállalatok. a jövő héten üzembe helyezik a milánó-ból importált tubulár blokkot - gyorsodró gépet -, amelyen 19 szá-lastól 59 százaléig - kisujjnyitól a karvastagságúig - lehet sodrott vezetékét gyártani, a korábbival szinte összehasonlíthatatlan termé-lékenységgel.

a még épülő gyárat máris jegyzik nemcsak a hazai, de a külföl-di piacokon. üzletfelei között vannak svéd, norvég, dán, finn, nszk-beli cégek; sok vezetőket szállít a fejlődő közel-keleti, af-rikai országoknak is. amikor a gyár építése teljesen befejező-dik, termelése - 570 dolgozóval - eléri a nyolcszázmillió forint-t, ráadásul addigra a beruházás költségeinek legalább egyharmada a saját termelésből származó nyereség révén megtérül. /mti/

..-

felhasználható 19 órától ++

bb 60. szülővárosa köszöntötte darvas józsef kossuth-díjas író

vid/um fm cz

1972. november 20.

Ünnepséget rendeztek hétfőn este orosházán, darvas józsef kossuth-díjas író szülővárosában. a petőfi művelődési ház koncert-termében harcostársai, tisztelői, a város vezetői köszöntötték darvas józsefet 60. születésnapja alkalmából. az ünnepi esten darvas józsef visszaemlékezett gyermekkorára, az orosházi munkás-mozgalom egykori eseményeire. a város lakosságának nevében Mihály andrás városi tanácselnök köszöntötte az ünnepeltet, majd fogadást adtak az író és édesanyja tiszteletére. /mti/

..-

- 40 -

16.30/um

NA 16³⁰

t

bb 61. fock Jenő fogadta miloslav hruskovicot

t sl/mm um ie la

1972. november 20.

fock Jenő, a minisztertanács elnöke hétfő délután hivatalá-ban fogadta miloslav hruskovicot, csehszlovákia kommunista pártja központi bizottságának titkárát, aki a magyar-csehszlovák gaz-dasági és műszaki-tudományos együttműködési vegyesbizottság x. ülészakán résztvevő csehszlovák delegációt vezeti.

a baráti eszmecsere-n résztvett dr. ajtai miklós, a minisz-tertanács elnökhelyettese, valamint vince józsef, hazánk prágai és frantisek dvorsky, csehszlovákia budapesti nagykövete is. /mti/

..-

bb 62. a legfelsőbb bíróság elnökségi tanácsának döntése ser-téstelep építésével kapcsolatos perben

t bc/gg/ny zs la

1972. november 20.

egy 720 férőhelyes sertéstelep építésével kapcsolatos vállal-kozási szerződésből eredő perben hozott döntést hétfőn a leg-felsőbb bíróság elnökségi tanácsa.

a békés megyei állami építőipari vállalat indított kereset-et a tótkomlói sertéshustermelő közös vállalkozás ellen, csak-nem hárommillió forint megfizetése iránt, ami a vállalkozási szerződéssel kapcsolatos elszámolásnak csupán egyes rész-tételeire vonatkozott. az alperes a perben kifogásolta a köve-telés összegét. hivatkozott arra, hogy a megyei tanács elnök-helyettese elrendelte a számlák felülvizsgálatát, mert adatok merültek fel arra, hogy a felperes részéről tulszámlázás tör-tént. így a felperes felszámított olyan munkákat - tereprende-zés, kerítésemelés - amelyeket nem végzett el, s leszámított két buvárszivattyút is, amelyeket nem szállított le. később azt is felhozta a közös vállalkozás, hogy az építőipari vállalat nem vett figyelembe több mint 400.000 forintos árengedményt, amelyben ő részesült a szóban forgó építkezéssel kapcsolatban neki szállító állami gazdaságtól, és ezzel is megterhelte. a pe-ren kívüli tárgyalások során az alperes a keresetben szereplő követeléseket elismerte.

/folyt köv/
17.00/ny

-41-

NA 17⁰⁰

b 62. a legfelsőbb bíróság.....folyt/ny

a perben eljáró első- és másodfokú bíróság a keresetnek helyt adott, s a közös vállalkozást a kereseti kérelem szerint -pusztán a perenkívüli elismerés alapján - marasztalta. az ítéletek ellen emelt törvényességi óvás folytán foglalkozott az ügygel a legfelsőbb bíróság elnökségi tanácsa; az ítéleteket hatályon kívül helyezte, s az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította. megállapította határozatában, hogy az alperest az elszámolással kapcsolatban egyes tételek vonatkozásában tett elismerő nyilatkozata nem zárja el attól, hogy a követeléssel szemben a kifogásait felhozassa, de ezek alaposságát bizonyítani kell. az eljáró bíróságoknak ezért az alperes kifogásai tekintetében a tényállást fel kellett volna deríteniük és vizsgálniuk kellett volna azt, alapos-e az a védekezése, hogy a tartozás egyáltalán nem, vagy nem az elismert összeg erejéig áll fenn. megállapította az elnökségi tanács, hogy a perben eljáró bíróságok helytelenül mellőzték a tulszámolásra alapított védekezés alaposságának vizsgálatát. akkor jártak volna el helyesen, ha szakértő meghallgatásával és a szükséges egyéb bizonyítás felvételével felderítik a tényállást, és ennek alapján megállapítják, hogy megilleti-e a vállalkozási szerződéssel kapcsolatban a felperest az az összeg, amelynek megfizetését keresetében követelte./mti/

..-

bb 63. egy évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélték a halálos közúti balesetet okozó gépkocsivezetőt

vid/um fm la

1972. november 20.

bujdos mihály polgári lakos, a 3.számú épü vállalat gépkocsivezetője ez év júniusában egyik napon munkakezdés előtt nem vizsgálta meg a jármű műszaki állapotát. nyékládházáról a tiszai vegyikombinátba haladva, nagycsécsnél egy motorkerékpárost akart előzni, amikor észrevette, hogy az uttesten gyalogosan halad büdi miklós nagycsécsi lakos. fékezni kezdett, a fék azonban nem fogott, s a tehergépkocsival elütötte büdit, aki a sérülés folytán fellépett csontvelőgyulladás, vérmérgezés következtében meghalt.

bujdos mihály bűnösségét a tárgyalás során sem ismerte el, a szakértők azonban megállapították, hogy bujdos hibás kocsival közlekedett, annak állapotát indulás előtt nem vizsgálta meg.

a miskolci járásbíróság bujdos mihályt egy évi és négy hónapi szabadságvesztésre ítélte, a gépjárművezetéstől pedig egy évre eltiltotta.

az elítélt enyhítésért fellebbezett./mti/

..-

- 42 -

17.05/um

NA 1725

abb 64. budapesten tartja ülését a fir vezetősége

k vt/fk um la

1972. november 20.

a magyar partizán szövetségben hétfőn bejelentették, hogy az ellenállók nemzetközi szövetségének /fir/ vezető testülete - amelynek tagjai 22 ország 58 ellenállási szervezetét képviselik - november 25-én és 26-án budapesten tartja ez évi ülését. a szombaton kezdődő tanácskozás napirendjén egyebek közt olyan témák szerepelnek, mint az európai biztonságért, a leszerelésért és a békéért folytatott küzdelem; a militarizmus és a fasizmus újjáéledése ellen vívott harc időszerű kérdései. ugyancsak fontos témája lesz az ülésnek az ellenállási mozgalom történelmi tanulságainak hasznosítása az ifjúság nevelésében./mti/

..-

bb 65. elhunyt vozári dezső

1.ro/pá um zs la

1972. november 20.

rövidszenvedés után, életének 69. évében elhunyt vozári dezső költő, műfordító, újságíró.

1904-ben született iglón. középiskolai tanulmányait kassán végezte, majd a prágai egyetem orvostudományi és bölcsészeti karán tanult. 1928-tól a csehszlovákiai haladó szellemű antifasiszta lapok - köztük a pozsonyi magyar újság - munkatársa volt, de dolgozott a bécsi tűz számára is. 1939-ben, csehszlovákia hitleri megszállása után a szovjetunióban telepedett le, ahol főiskolai tanár, később pedig a moszkvai rádió magyar szerkesztőségének belső munkatársa lett. versei az új hangban jelentek meg.

a háboruban fegyveresen is részt vett. 1945-ben költözött budapestre, a szabad nép munkatársa, majd 1947-től 1959-ig az mti prágai, berlini és bécsi tudósítója volt. nyugdíjba vonulásáig a népszava külpolitikai rovatvezetőjeként és szerkesztőbizottsági tagjaként dolgozott.

1935 és 1938 között számos csen és szlovák költőt fordított és több prózafordítása jelent meg a csen és a szlovák irodalomból. számos verskötete jelent meg. a szépirodalmi kiadó idén tavasszal adta ki válogatott verseinek kötetét „varázslat nélkül”, címmel.

temetéséről később intézkednek./mti/

..-

- 43 -

17.20+um

NA 1720

bb 66. budapesten vendégszerepel a belgrádi modern színház

t nn/mm/ny hi la

1972. november 20.

hétfőn a magyar újságírókkal találkoztak a hazánkban vendégszereplő belgrádi modern színház vezetői, művészei a volga szalóban. mint iszac amar, a társulat igazgatója elmondotta, színházuk az első együttes, amely a felszabadulás után belgrádban a közönség elé lépett. az idén ünneplik fennállásuk 25. évfordulóját. egyszerre két színpadon játszik a mintegy 140 művészt, táncost, zenészt foglalkoztató társulat. az egyik színpadon kizárólag prózai, a másikon pedig zenés játékokat is bemutatnak. évente átlag tíz premiert tartanak, főleg klasszikus szerzők műveiből.

a belgrádi modern színház - mint igazgatója hangsúlyozta - abból az alkalomból látogatott magyarországra, hogy nálunk is megemlékeztek a közelmúltban jakov ignyatovics drámairó születésének 150. évfordulójáról. jakov ignyatovics egyébként szentendrén látta meg a napvilágot. budapesti vendéjjátékunkkal mi is hozzá kívánunk járulni az évforduló méltó megünnepléséhez - zárta nyilatkozatát a társulat igazgatója.

a belgrádi modern színház - mint igazgatója hangsúlyozta - abból az alkalomból látogatott magyarországra, hogy nálunk is megemlékeztek a közelmúltban jakov ignyatovics drámairó születésének 150. évfordulójáról. jakov ignyatovics egyébként szentendrén látta meg a napvilágot. budapesti vendéjjátékunkkal mi is hozzá kívánunk járulni az évforduló méltó megünnepléséhez - zárta nyilatkozatát a társulat igazgatója.

innen embargót 19 óráig+

a belgrádi modern színház együttese hétfőn a józsa attila színházban mutatkozott be a magyar közönségnek. előadásra került jakov ignyatovics örök vőlegény című komédiája. az előadáson megjelent társadalmi, művészeti életünk számos kiválósága. a jugoszláv művészek szerdán a szegedi nemzeti színházban is előadják ignyatovics darabját./mti/

bb 67. puja frigyés,

tm/ny hi la

1972. november 20.

a külügyminiszter első helyettese hétfőn fogadta laurence corke-ry-t, az ausztrál államszövetség távozó nagykövetét./mti/

-44-

17.30/ny

M-17-50

bb 68. láng istván,

mm/ny hi la

1972. november 20.

a magyar tudományos akadémia főtitkárhelyettese és gondja lajos, az mta nemzetközi kapcsolatok főosztályának vezetője a royal society és a nagy-britanniai kelet-európa központ meghívására hétfőn angliába utazott./mti/

bb 69. dr. panta marina

gg/ny hi la

1972. november 20.

szövetségi közvádoló vezetésével hétfőn hivatalos látogatásra hazánkba érkezett a jugoszláv szocialista szövetségi köztársaság ügyészi delegációja. a vendégek magyarországi tartózkodásuk során az ügyészségek tevékenységét tanulmányozzák./mti/

bb 70. magyar- szovjet autóközlekedési és utügyi tárgyalások

i kf/gg/ny ie la

1972. november 20.

kiss dezső közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes vezetésével hazaérkezett a szovjetunióból az a küldöttség, amely az autóközlekedési és utügyi együttműködés feladatairól tárgyalt.

moszkvában az oszszszk autóközlekedési, valamint autót-építési és üzemeltetési minisztériumában az autófuvarozási együttműködés továbbfejlesztését szolgáló intézkedéseket egyeztettek, tárgyaltak az autópályák tervezésében és építésében kíná-kozó együttműködés lehetőségeiről, a tudományos-műszaki tapasztalatcsere időszzerű kérdéseiről. megállapodtak abban, hogy szerződést kötnek az utügyi tudományos kutatóintézetek közvetlen együttműködésére. kiss dezső miniszterhelyettesnek átadták az oszszszk autóközlekedés kiváló dolgozója kitüntetését.

kijevben az uszszk autóközlekedési, valamint autót-építési és üzemeltetési miniszterével kölcsönösen tájékoztatták egymást a szocialista gazdasági integráció során a két ország együttműködésével tervezett autóközlekedési és utügyi feladatokról, intézkedésekről./mti/

17.43/ny

M-17-II

-45-

bb 71. leesett az első hó a fővárosban - enyhe légtömegek hozták a hideget

i hz/fk um ie la

1972. november 20.

az Európában változókéony időjárás hazánkban is szélsőséges időjárási viszonyokat teremtett. a szombati heves viharok után vasárnap, az elmúlt tíz év átlagánál 5-10 fokkal hidegebbet mértek, hétfőre pedig ismét új időjárási tényező, a dél-kelet felől érkező enyhe légtömegek határozták meg hazánk időjárását.

a nagy sebességgel érkező délkeleti légtömegek 30-35 kilométeres széllesekkel érték el a budai hegyeket, amelyek a gyorsan mozgó, enyhe, nedves levegőt felfelé terítették el. a magasban hirtelen lehülő légtömegek okozták a hétfő délutáni hóesést a fővárosban, ahol szinte napra pontosan ugyanakkor, mint tavaly, ismét sűrű pelyhekben hullott a hó. a budai hegyeknek „köszönhetjük”, a hóesésen kívül azt is, hogy az eredetileg enyhe levegő a hideget hozta a fővárosba.

az érdekes időjárási ellentmondás csak kis területen, szinte kizárólag a fővárosban éreztette hatását, hó ezenkívül csak a kékestetőn esett. az ország többi részén valamelyest enyhült az idő, és az előrejelzések szerint az elkövetkező napokban további gyenge enyhülés várható. /mti/

--

bb 72. a magyar néphadsereg központi klubjának

fk um la

1972. november 20.

parancsnoksága értesíti közönségét, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel farkas aladár munkácsy-díjas szobrászművész kiállítását november 27-ig meghosszabbította. /mti/

--

bb 73. a negyedik ötéves terv fejlesztési feladatairól tanácskoztak szolnokon

vid/um fm la

1972. november 20.

szolnokon a negyedik ötéves terv fejlesztési feladatairól tanácskoztak hétfőn a megyei tanács székházában. az ülésen résztvevő megyei párt-és tanácsi vezetők, a társadalmi intézmények, a beruházó és a kivitelező vállalatok képviselői elemezték az ipari beruházások helyzetét, a kiemelt tanácsi és tanácsi érdekeltégű beruházások állapotát, illetve a lakásépítés körülményeit. megállapították, hogy a beruházások terén bevezetett központi és megyei szintű intézkedések hatására 1972-ben javult a beruházási és pénzügyi fegyverem. a beruházások előkészítésének színvonala fejlődött, a szerződéses fegyverem erősödött.

/folyt.köv./

17.58/um

- 46 -

KA 1810

bb 73. /a negyedik ötévesfolyt./um

általában enyhült a beruházási piac feszültsége, ma már építőipari kapacitásfelesleg és tervezői kapacitáskínálat jelentkezik. a megye vezető szervei erőfeszítéseket tesznek a már megkezdett beruházások befejezésére. mindenekelőtt szorgalmazzák a magyar hajó-és darugár tiszafüredi gyáregységének felépítését, a szolnoki új nyomda kivitelezését. sürgető az új szolnoki pelikán szálló felépítése. az egészségügyi létesítmények közül a karcagi százötven ágyas ideg-és elmeosztály, a mezőturi és a jászberényi központi szakorvosi rendelőintézet, a törökszentmiklósi tizenhét munkahelyes központi rendelő és a szolnoki gyógyszerraktár felépítése a legsürgősebb. egyebek között felhívták a figyelmet a koordinációk fokozására, a meglévő „rejtett tartalékok”, kihasználására. /mti/

--

mvbb 74. belföldi híreink jegyzéke 13 órától 18 óráig

ny la

1972. november 20.

32. elméleti ülészek
 33. csehszlovák gazdasági küldöttség martonvásáron
 34. megjelent a fáklya
 35. szövetkezeti lakótelepek
 36. községi bötcsöde
 37. belgrádi színház
 38. külkereskedelem szabványozó rendszere
 39. csehszlovák népi milícia küldöttsége
 40. népfőnt előadások
 41. a mecsek tudósának életműve
 42. felnőtt amatőr versmondók
 43. szocialista együttműködési szerződés
 44. pécsi újságíró stúdió
 45. magyar-lengyel barátsági nap
 46. díszünnepség szombathelyen
 47. illyés gyula-est
 48. miniszteri rendelet a tsz-ek tartalékalapjáról
 49. magyar-bolgár könnyűipari termékcsere
 50. magyar-jugoszláv tárgyalások/ cellulóze/
 51. vonsik gyula sajtótájékoztatója
 52. kgst élelmiszeripari áb
 53. levegőtisztaság-védelmi beruházások
 54. szülők oktatáspolitikai fóruma
 55. egészségügyi hét
 56. adócsalás
 57. balatoni najók
 58. regionális vízmű
 59. mire az építést befejezik....
 60. darvas józsef köszöntése
- /folyt köv/ 47-
18.10/ny

KA 1811

bb 78. /tanácskozás1.folyt./um

az európai enyhülési folyamatban ugyanakkor nagyjelentőségű politikai eseményt jelentettek az nszk-ban lezajlott választások. a szociáldemokrata-szabaddemokrata koalíció győzelme külpolitikai vonatkozásban tovább erősíti a német szövetségi köztársaságban azt az irányzatot, amely a béke fenntartására, a biztonság és együttműködés megszilárdítására, az nszk és az európai szocialista országok kapcsolatainak további normalizálására irányul. megelégedéssel fogadtuk a választás eredményét, amellyel a nyugatnémet lakosság elutasította a jobboldali erők politikáját. bizunk abban, hogy az új brandt-kormány tovább halad az eddigi úton, s újabb konkrét lépésekkel - mindenekelőtt a csehszlovák szocialista köztársasággal fennálló viszonya további normalizálásával - járul hozzá az európai biztonság és együttműködés további erősítéséhez. nagy jelentőségű lenne ebből a szempontból, ha mielőbb aláírnák és ratifikálnák a két német állam között létrejött alapszerződést. reméljük azt is, hogy a nyugat-németországi választások kedvezően hozzájárulnak a helsinki kezdetű sokoldalú előkészítő tárgyalások indulásához, eredményességéhez, s majd az európai biztonsági konferencia sikeréhez is.

hangsúlyozottan szövelt a bizottság elnöke arról, hogy a világ politikai fejlődésében meglevő kedvező és kedvezőtlen jelenségek számunkra - többek között - azt bizonyítják, hogy a fokozódó diplomáciai események nem csökkentik, hanem növelik a tömegekre, a társadalmi erőkre háruló felelősséget és feladatokat. mi ezzel a meggyőződéssel vállalunk részt és felelősséget az európai társadalmi mozgalomban. az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága változatlanul feladatának tekinti, hogy a konstruktív módon részt vegyen a különböző nemzetközi találkozók és fórumokon, s azokon népünk célkitűzéseit képviselje. változatlanul feladata a bizottságnak a közvélemény rendszeres tájékoztatása és mozgósítása, az európai biztonságért és együttműködésért küzdő erők támogatása.

puja frigyos, a külügyminiszter első helyettese a biztonsági konferencia előkészítésének helyzetéről tájékoztatta az ülés résztvevőit. elmondta - egyebek között -, hogy az európai helyzet ma általában sokkal jobb, mint 1969-ben, a budapesti felhívás megszületésének évében volt.

/folyt.köv./

- 50 -

20.33/um

KA-20⁴⁵

bb 78. /tanácskozás2.folyt./um

- az európai helyzet bekövetkezett javulásának több tényezője van. az első tényező az, hogy az erőviszonyok a világban, így Európában is, megváltoztak a szocializmus, a haladás javára. főképp a szocialista országok erőfeszítéseinek eredményeként több olyan megegyezés történt, amely elősegítette a második világháború után kialakult helyzet elismerését. létrejött a szovjet-nyugatnémet, a lengyel-nyugatnémet szerződés, a megállapodás nyugat-berlin kérdésében, legutóbb pedig az ndk és az nszk kormánya közötti alapszerződés született meg, amelynek az aláírása és ratifikálása után megnyílik az út az ndk teljes jogú nemzetközi elismerése előtt. összefüggésben van az ndk és az nszk közötti alapszerződéssel az a nyilatkozat is, amelyet a négy nagyhatalom tett. a lényeg az: a nyugati hatalmak rákényszerültek, hogy elismerjék a háború után kialakult helyzetet és lehetgyenek arról a szándékukról, hogy megváltoztassák az európai status quo-t. természetesen ez nem jelenti azt, hogy nem történhetnek a megállapodásokkal ellentétes lépések, de ezek már szemben állnak majd a nyugati hatalmak bizonyos - nyíltan vállalt - kötelezettségeivel.

- a következő fontos tényezője az európai helyzet enyhülésének és annak, hogy a biztonsági rendszer ügye előbbre kerüljön: az egyesült államok kormányának bizonyos mértékben megváltozott magatartása. leginkább ugyanis az amerikai vezető körök akarták határozott taktikával elodáztatni az európai biztonsági értekezlet összehívásának időpontját. jóllehet még ma sem mondhatjuk, hogy az egyesült államok „zöld fényt”, biztosított a maga részéről az európai biztonsági konferenciához, mégis hozzájárult a sokoldalú előkészítő tanácskozás megkezdéséhez.

- további fontos tényező: európa és nem utolsósorban az egyesült államok népeinek nyomása is igen nagymértékben hozzájárult a konferencia összehívásának elhatározásához. azt a társadalmi mozgalmat, amelynek az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága is részese, nem hagyhatja figyelmen kívül egyetlen európai ország és az egyesült államok kormánya sem.

- kialakult a békés európai holnapért folytatott munka „menetrendje”, a november 22-én kezdődő sokoldalú előkészítő tanácskozás jelenti a további események nyitányát, és minden bizonnyal 1973 nyarán létrejön az európai biztonsági konferencia. addig még természetesen nagyon kemény harcra és munkára lesz szükség.
/folyt.köv./

- 51 -

20.38/um

KA-20⁰⁰

bb 78. /tanácskozás 3. folyt./um

- ami a biztonsági konferenciától várható eredményeket illeti, nem szabad azt gondolnunk, hogy már az első értekezlet megoldja a konkrét problémákat is. egyelőre arról van szó, hogy összegezzék az európai államok együttműködésének elveit; felhívják az országokat arra, hogy ezek szellemében működjenek együtt, és fontos eredménynek számít majd - ami a szocialista országoknak nagyon fontos célkitűzése -, hogy kiküszöböljék a kapcsolatok köréből a diszkriminációt. ha az erőviszonyok a jövőben még nagyobb mértékben fognak eltolódni a szocializmus, a haladás javára, akkor néhány éven belül létre tudjuk hozni az európai biztonsági rendszert, s ezzel elérjük azt a célt, amiért a szocialista országok hosszú évek óta harcolnak - mondta puja frigyes.

dr. berecz jános, az mszmp központi bizottsága külügyi osztályának helyettes vezetője az európai biztonságért és együttműködésért brüsszelben dolgozó nemzetközi titkárság legutóbbi, szeptember 28-án tartott üléséről, s a további feladatokról tartott tájékoztatót.

elmondta, hogy a júniusi brüsszeli közgyűlés határozatai széleskörű és élénk visszhangra találtak kontinensünk különböző politikai és társadalmi köreiből. ösztönzést nyújtottak az európai feszültség enyhítését szolgáló akcióknak azzal is, hogy támogatták a kormányok erőfeszítéseit az európai biztonsági és együttműködési konferencia összehívására.

december elején ülésezik az európai biztonság és együttműködés nemzetközi bizottsága azzal a céllal, hogy kiszélesítse és még aktívabbá tegye a különböző társadalmi erők közötti együttműködést. dr. berecz jános -befejezésül - javaslatot tett a bizottság elkövetkezendő konkrét feladataira.

a magyar nemzeti bizottság ülésén az elhangzott beszámolókat hozzászólások követték. szépvölgyi zoltán, a fővárosi tanács elnöke, az európai fővárosok polgármesterei budapesti találkozásának tapasztalatait összegezve hangsúlyozta, hogy az értékes nozzájáruást jelentett az európai biztonság ügyéhez. ezután ijjas józsef kalocsai érsek arról beszélt, hogy az európai kormányok és társadalmi mozgalmak - a hívő emberek tevékeny részvételével - mind teljesebb egyetértésben dolgoznak az európai együttműködési rendszer kialakításán. rachfát lászló, a ganz mávág pártbizottságának titkára elmondta, hogy munkásosztályunk, a magyar dolgozók - pártunk külpolitikájával teljes egyetértésben - világosan látják, hogy a nemzetközi helyzet normalizálásában megtett minden lépés kemény harcok eredménye. nem táplálnak illúziókat jelenleg sem, tudják, hogy a biztonság európai méretekben történő megvalósítása még hosszú és nehéz harcot kíván az együttműködés híveitől. dr. prandler árpád, a magyar jogász szövetség főtitkára az ensz alapokmány, valamint az európai biztonság és együttműködés nemzetközi jogi összefüggéseit elemezte.

/folyt.köv./

20.578um

- 52 -

4 21⁰⁵

bb 78. /tanácskozás 4. folyt./um

a bizottság egyetértően tudomásul vette az elhangzott referátumokat és elfogadta az előterjesztett javaslatokat, majd személyi ügyeket tárgyalt. kállai gyula javaslatára a bizottság soraiba választotta sarlós istvánt, a népszabadság főszerkesztőjét, dr. berecz jánost, gyovai gyulát, a magyar külügyi intézet igazgatóját és dr. molnár bélát, a hazafias népfront titkárát.

az európai biztonság és együttműködés magyar nemzeti bizottsága, kifejezve elismerését eddigi munkájáért az időközben külügyminiszterhelyettesnek kinevezett garai róbertnek, felmentette tisztségéből és dr. berecz jánost, az mszmp kb külügyi osztályának helyettes vezetőjét titkárává választotta./mti/

..-

bb 79. tetőtűz a beloiannisz utcában.

i ms/fk um la

1972. november 20.

hétfőn délután 14 óra 34 perckor az v. kerületi beloiannisz utca 8.számú házból tüzet jelentettek a budapesti tűzoltóságnak. az ötemeletes lakóház tetőszerkezete mintegy 300 négyzetméternyi területen kigyulladt. az v. kerületi tűzoltóság több más kerületből érkezett erősítésekkel együtt 14 óra 56 percre lokalizálta a tüzet. az anyagi kár felmérése még folyamatban van. /mti/

..-

bb 80. zavarokat okozott az autóbusszközlekedésben az első budapesti hó

i ms/fk um la

1972. november 20.

hétfőn az országban - a kékestetőt nem számítva - egyedül budapesten hullott a hó. az első budapesti hó, amely egyébként menetrendszerűen érkezett, csakhamar olvadásnak indult és a késő délutáni órákban csuszóssá váltak a latyakkal borított hegyvidéki utak. ez eléggé megzavarta az arra járó autóbusszok közlekedését. a járművek többnyire keresztbe fordultak a sikos uttesten, kisebb koccanások is előfordultak az autóbusszok és egyéb „négykerekek”, találkozásánál. a 22-es autóbussz vonalán háromnegyed 5-től 38 percig akadott el a forgalom, másutt 30 perces vagy rövidebb kiesések voltak. a mentők munkáját is zavarták a sikos hegyi utak. a köztisztasági hivatal dolgozói nyomban megkezdték a sikos utak szórását./mti/

..-
- 53 -

21.02/um

M 21¹⁰

a szerkesztőségek figyelmébe+

a mai bb 39. sz. hírnk /nazánkba érkezett a csehszlovák népi milícia küldöttsége / első bekezdésének harmadik sorától a szöveg helyesen:

... rudolf horcic, a cskp kb osztályvezetője, a népi milícia országos törzskarának főnöke vezeti. a vendégek fogadására

az első bekezdés utolsó mondata helyesen:

ugyancsak jelen volt az érkezésnél dr. zoltán rabay, a csehszlovák szocialista köztársaság budapesti nagykövetségének tanácsosa is. / a mondat további része t ö r l e n d ő +/

/mt1/

bb 81. belföldi híreink jegyzéke 18.00 órától zárásig:

um la

1972. november 20.

- 75. meghalt minályfi ernő
- 76. időjárásjelentés
- 77. tömpe istván brüsszelbe utazott
- 78. tanácskozás európáról
- 79. tetőtűz
- 80. zavarokat okozott a hó
- 81. hírjegyzék

- 54 -

- v é g e -

21.08/um

N 21 E